

การศึกษาภาษาศาสตร์แขนงตั้ง-ส่วย ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

เมฆม สอดส่องกฤษ

สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีตะวันออก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อุบลราชธานี 34190

อีเมล: metchaweiqing@hotmail.com

บทคัดย่อ: วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาภาษาศาสตร์แขนงตั้ง-ส่วยในประเทศจีนที่รัฐบาลจีนรับรองให้มีสถานภาพเป็นชนกลุ่มน้อย ประกอบไปด้วยภาษา 4 ภาษา ได้แก่ ภาษาต้ง ภาษาเหมาหนาน ภาษาหมู่ลัมและภาษาส่วย วิธีวิจัยเป็นการวิจัยเอกสาร โดยมุ่งสังเคราะห์เอกสารภาษาจีนของนักวิชาการจีน แล้วนำเสนอข้อมูลชาติพันธุ์วรรณนาโดยการพรรณนา และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางภาษาศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า นักวิชาการจีนยังคงยึดถือการจัดภาษาต้ง ภาษาเหมาหนาน ภาษาหมู่ลัม และภาษาส่วยไว้ในตระกูลภาษาจีน-ทิเบต เนื่องจากมีร่องรอยคำศัพท์ที่สามารถสืบสาวไปถึงภาษาจีนโบราณที่เรียกว่า “คำศัพท์ร่วมโบราณ” และยังพบคำศัพท์ที่ไม่ร่วมเผ่าพันธุ์กับภาษาไทย แต่สามารถหาคำศัพท์ร่วมในภาษาจีนได้ คำศัพท์เหล่านี้มีทั้งที่เป็นคำศัพท์ร่วมโบราณและคำยืมเก่า นอกจากนี้ยังมีคำศัพท์และรูปแบบไวยากรณ์บางอย่างยืมมาจากภาษาจีนด้วย จากการวิเคราะห์ระบบเสียง ระบบคำและระบบไวยากรณ์เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างกันก็พบว่าภาษาทั้งสี่มีความสัมพันธ์กันใกล้ชิด โดยที่เมื่อจับคู่เปรียบเทียบสองภาษาพบว่าภาษาเหมาหนานกับภาษาส่วยมีลักษณะที่สัมพันธ์กันมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบสามภาษาพบว่า ภาษาต้ง ภาษาเหมาหนานและภาษาหมู่ลัมสัมพันธ์กันมากที่สุด ส่วนภาษาส่วยมีลักษณะเฉพาะที่ไม่สอดคล้องกับภาษาอื่นมากที่สุด

คำสำคัญ: ภาษาแกม-ส่วย; ภาษาไทในประเทศจีน; ต้ง-ส่วย; เหมาหนาน; หมู่ลัม

A Linguistics Study of Dong-Shui language Sub-Branch in China

Metcha Sodsongkrit

Department of Eastern Languages and Literature. Faculty of Liberal Arts,

Ubon Ratchathani University, Ubon Ratchathani, 34190, Thailand

Email: metchwaiqing@hotmail.com

Abstract: The objective of the research is to study the Linguistics of Dong-Shui language sub-branch in China that Chinese government has endorsed as an ethnic group. This includes four languages, namely: Dong, Maonan, Mulam and Shui. The study is a literature research which synthesizes the research documents of Chinese scholars, presents ethnographic information, and analyses linguistic relativity. The research findings indicate that Chinese scholars still categorize Dong, Maonan, Mulam and Shui languages into Sino-Tibetan because of the many ancient Tai-Chinese related words. However, they are not related to Thai language. Moreover, there are many words, and certain grammar and syntax that are borrowed from Han Chinese. According to analysis of the relation of phonology, word system and syntax, these four languages are closely related. Dual comparison shows that Maonan and Shui are most closely related. Furthermore, tridimensional comparison also shows that Dong, Maonan and Mulam language are closer, while Shui language has its own aspect and different from others.

Keywords : Kam-Sui language; Tai language in China; Dong-Shui; Maonan; Mulam

中国侗水语族的语言学分析

魏清

泰国乌汶大学文学院东方语言文学系，乌汶，34190，泰国

电子邮箱: metchaweiqing@hotmail.com

摘要：本研究的目的是针对中国侗水语族各语种进行语言学分析；目的语言包括已被政府曾认为中国少数民族的四种语言即侗语、毛南语、仡佬语及水语。研究方法是对中国学者的专著进行综合后阐述民族信息以及对各语种关系进行对比分析。研究表明：由于语源关系可追踪到古汉语并称之为“同源词”，还包括非泰语同源但同于古汉语或汉语老借词的词语。另外还发现一些侗水语族各语种中汉语词和语法的借用。因此中国学者仍将侗语、毛南语、仡佬语及水语归属于汉藏语系之内。经将各语种的语音系统、词语系统和语法系统的对比发现四种语言关系紧密。经两语种的配对分析发现毛南语与水语最接近。经三语种的配对分析发现侗语、毛南语、仡佬语接近。而水语有些语言学现象不同于其他语言。

关键词：侗水语族；中国台语；侗语；毛南语；仡佬语；水语

1. ประเด็นปัญหาและที่มาของการวิจัย

เมื่อปี ค.ศ.1953 คณะกรรมการชนกลุ่มน้อยแห่งชาติจีนได้ดำเนินโครงการครั้งยิ่งใหญ่ในชื่อชุด “ซุนนุมนสารานุกรมประเด็นชนกลุ่มน้อย 5 ประการ ของคณะกรรมการชนกลุ่มน้อยแห่งชาติ” 《国家民委民族问题五种丛书 Guójiā mínwēi mínzú wèntí wǔzhǒng cóngshū》 โดยมีโครงการย่อยได้แก่

1. ชนกลุ่มน้อยของจีน 《中国少数民族 Zhōngguó shǎoshù mínzú》
2. สารานุกรมปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ชนกลุ่มน้อยของจีน 《中国少数民族简史丛书 Zhōngguó shǎoshù mínzú jiǎnshǐ cóngshū》
3. สารานุกรมเขตปกครองตนเองชนกลุ่มน้อยของจีน 《中国少数民族自治地方概况丛书 Zhōngguó shǎoshù mínzú zìzhì dìfāng gài kuàng cóngshū》
4. สรรนิพนธ์ข้อมูลการสำรวจประวัติศาสตร์ทางสังคมของชนกลุ่มน้อยของจีน 《中国少数民族社会历史调查资料丛刊 Zhōngguó shǎoshù mínzú shèhuì lìshǐ diàochá zīliào cóngkān》

5. สารานุกรมปริทรรศน์ภาษาของชนกลุ่มน้อยในสาธารณรัฐประชาชนจีน” (中国少数民族语言简志丛书 Zhōngguó shǎoshù mínzú yǔyán jiǎnzhì cóngshū)

โครงการชุดนี้เริ่มดำเนินโครงการเมื่อปี ค.ศ.1953 นับเป็นโครงการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของจีน ในส่วนของโครงการย่อยที่ 5 “สารานุกรมปริทรรศน์ภาษาของชนกลุ่มน้อยในสาธารณรัฐประชาชนจีน” เริ่มดำเนินการในปี ค.ศ. 1956 ผลการศึกษาพบว่า มีภาษาที่จัดอยู่แขนงภาษาดั้ง-ส่วย 4 ภาษา ได้แก่ ภาษาดั้ง ภาษาเหมานาน ภาษามูลัม และภาษาส่วย

ในระหว่างการดำเนินโครงการที่ 5 ข้างต้น นักวิชาการจีนได้พบภาษาใหม่ที่ยังไม่มีรายงานอีกจำนวนมาก จึงได้จัดทำโครงการศึกษาภาษาอีกชุดหนึ่งชื่อ การศึกษาวิจัยภาษาพบ

ใหม่ (新发现语言研究丛书 Xīn fāxiàn yǔyán yánjiū Cóngshū) ระยะเวลาดำเนินงานตั้งแต่ปี 1997 – 2012 โดยมีนักภาษาศาสตร์ชาวจีนชื่อ ซุนหงคาย (孙宏开 Sūn Hóngkai) เป็นหัวหน้าโครงการ จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ชาติพันธุ์ของปักกิ่ง ในจำนวนนี้มีภาษาที่เกี่ยวข้องกับภาษาตระกูลไท อยู่ 8 ภาษา ได้แก่ ภาษาผู้เปียว (普标语 Pǔ biāoyǔ) ภาษาเบ (临高语 Lín gāo yǔ) ภาษาละติ (拉基语 Lājī yǔ) ภาษาบูย้ง (布央语 Bùyāng yǔ) ภาษาซุน (村话 Cūn huà) ภาษาอี้ (羿语 Yì yǔ) ภาษาเอ๋ (/e1/ 五色 Wūsè) และภาษาฉาด้ง (茶洞话 Chádòng huà)

ประเด็นปัญหา คือ จากข้อมูลการศึกษาเกี่ยวกับชาติพันธุ์วรรณนาของกลุ่มชาติพันธุ์ข้างต้นนี้ ในหนังสือเรื่อง “สารานุกรมชนกลุ่มน้อยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน”¹ ผู้เขียนได้เรียบเรียงโดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐาน ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ตลอดจนเทศกาลสำคัญของทุกคนเผ่าอย่างครบถ้วน แต่ข้อมูลทางภาษาและภาษาศาสตร์เป็นข้อมูลสังเขปเกี่ยวกับการจัดแบ่งตระกูลภาษาเท่านั้น ยังไม่มีรายละเอียดสำหรับการศึกษาทางภาษาศาสตร์

ต่อมาผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลในประเทศไทยพบว่าข้อมูลการศึกษาภาษาต่าง-ส่วยในประเทศไทยยังมีน้อยและไม่สมบูรณ์ ส่วนใหญ่เป็นงานด้านพจนานุกรม เหตุที่เป็นเช่นนี้สาเหตุหลักมาจากผู้วิจัยไม่มีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอในการศึกษา เนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้มีบรรพบุรุษอยู่ในประเทศจีน เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องล้วนเขียนเป็นภาษาจีน ผู้วิจัยชาวไทยที่ไม่รู้ภาษาจีนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ การทำงานวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยในเชิงชาติพันธุ์วรรณนาและการวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์ของชนกลุ่มน้อยที่พูดภาษาตระกูลจีน-ทิเบต สาขาจ้วง-ต้ง แขนงต้ง-ส่วยในประเทศจีน โดยจะเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นผลงานและวรรณคดีของนักวิชาการจีน นำเสนอการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์

¹ เมซม สอดส่องฤช. 2555. สารานุกรมชนกลุ่มน้อยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์อุบลราชธานี

และการวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์ ได้แก่ แนวคิดการจัดแบ่งตระกูลภาษา ระบบเสียง การสร้างคำ วงคำศัพท์ ระบบไวยากรณ์ และภาษาถิ่น ประโยชน์ทางหนึ่งเพื่อบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ที่เป็นภาษาไทยให้นักวิชาการไทยที่ไม่รู้ภาษาจีนได้อ่าน อีกทางหนึ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาษาแต่ละภาษาที่จัดอยู่ในแขนงตั้ง-ส่วย ดังจะเห็นว่า ภาษาแขนงตั้ง-ส่วย มีสมาชิกภาษาจำนวนมาก การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดขอบเขตเป็นภาษาของชนกลุ่มน้อยที่พูดภาษาแขนงตั้ง-ส่วย จากการศึกษาในชุด “ปริทรรศน์ภาษาของชนกลุ่มน้อย” สี่ภาษา แต่ละภาษามีความสำคัญและความน่าสนใจดังนี้

ความสำคัญและความน่าสนใจของภาษาตั้ง¹ ประการแรกคือ เป็นภาษาที่มีความใกล้เคียงกับภาษาตระกูลไทที่มีพูดอยู่แต่เฉพาะในประเทศจีนเท่านั้น และประการที่สองซึ่งสำคัญยิ่งกว่านั้นก็คือ การมีระบบเสียงวรรณยุกต์ที่ซับซ้อนมากที่สุดในบรรดาภาษาตระกูลไท เนื่องจากการเกิดระบบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาตั้งเป็นผลมาจากสระพยางค์ปิดและสระพยางค์เปิด ลักษณะนี้เองที่โอดริกูร์ต ได้ใช้เป็นหลักฐานในการสร้างทฤษฎีมาตรฐานอธิบายการกำเนิดของเสียงวรรณยุกต์²

ความสำคัญและความน่าสนใจของภาษาเหมาหนาน³ คือ มีระบบเสียงก้องที่ครบที่สุดในบรรดาภาษาแขนงเดียวกัน คือ

ตั้ง-ส่วย						
ตั้ง	m	l	p	t		
ส่วย	ʔb	ʔd	mb	nd		

¹ โปรดอ่านรายละเอียดการพรรณนาภาษาตั้งใน เมฆม สอดส่องกุลฯ. (2559)

² Haudricourt, A.G. 1961. “Bipartition et tripartition des systems de tons dans quelques langues d’Extrême-Orient”, BSLP (English translation by C. Court 1972, in *Phonetics and Phonology*, Bangkok, Central Institute for English Language.) 56 (1), 168-80

³ โปรดอ่านรายละเอียดการพรรณนาภาษาเหมาหนานใน เมฆม สอดส่องกุลฯ. (2558a.)

เหมาหนาน	ʔb	ʔd	mb	nd	nd	ng
มู่หล่า	m	l	p	t		

ระบบเสียงก้องเหล่านี้ ในบางภาษายังมีอยู่แต่ไม่ครบ เช่น ในภาษาส่วย แต่บางภาษายังพอมีร่องรอยในคำบางคำ หรือในผู้สูงอายุบางถิ่นเท่านั้น เช่นภาษาต้งสำเนียงหลงส่วย (融水 Róng shuǐ) ออกเสียงแบบมีเสียงก้องนำหน้า เช่น /dja1/ “ตา (eye)” /djam1/ “ป่อน้ำ” ในขณะที่ภาษามูลัมไม่หลงเหลือเสียงเหล่านี้แล้ว แต่ด้วยหลักฐานพยัญชนะต้นของคำศัพท์ร่วมเชื้อสายเป็นเสียงปฏิภาคกัน จึงสามารถเทียบเสียงพยัญชนะดังตารางข้างต้นนี้ได้ เมื่อเป็นดังนั้นนักภาษาศาสตร์ที่ศึกษาภาษาตระกูลไท จำเป็นต้องใช้ภาษาเหมาหนานเป็นภาษาต้นแบบในการสืบสร้างคำศัพท์ในแขนงต้ง-ส่วย

ความสำคัญและความน่าสนใจของภาษามูลัม¹ ปรากฏในหนังสือนานาชาติในเอเชียอาคเนย์ : ภาษาตระกูลไท² สุริยาได้อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับภาษามูลัมว่า “ไม่มีคำพรรณนาภาษานี้ปรากฏเป็นผลงานให้นักภาษาศาสตร์อ่านมากนัก ทั้งที่ชนเผ่าที่พูดภาษามูลัม (Mulam) เป็นชนกลุ่มใหญ่มีจำนวนถึง 90426 คน ในหนังสือเก่าๆที่กล่าวถึงคนที่พูดภาษาตระกูลไทในมณฑลกว่างสีไม่มีพูดถึงภาษามูลัมเลย...” เบนดิก³ เห็นความสำคัญของภาษามูลัมในฐานะที่มีความสำคัญต่อการสืบสร้างระบบเสียงพยัญชนะต้นในภาษากะได และกล่าวว่าภาษามูลัมเป็นหลักฐานและกุญแจในการสืบสร้างภาษากะได เพราะภาษานี้มีระบบพยัญชนะต้นแบบควบกล้ำคือ การออกเสียงรอง (secondary articulation) เสริม

¹ โปรดอ่านรายละเอียดการพรรณนาภาษามูลัมใน เมซม สอดส่องกุลฯ. (2558b.) บทความเรื่องนี้ผู้เขียนเขียนขึ้นก่อนที่จะสำรวจข้อมูลกลุ่มภาษาพบใหม่ ซึ่งในหนังสือชื่อ “ปริทรรศน์ภาษามู่หล่า” ในโครงการ “สารานุกรมปริทรรศน์ภาษาของชนกลุ่มน้อยในสาธารณรัฐประชาชนจีน” นั้น เรียกชื่อภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์นี้ว่า “มู่หล่า” (仂佬 Mùlǎo) แต่ภายหลังจากที่ได้ศึกษาผลงานในโครงการ “การศึกษาวิชาภาษาพบใหม่” ก็ได้พบว่ามีภาษาหนึ่งชื่อว่า “มู่หล่า” เหมือนกัน แต่เขียนต่างกันว่า 木佬 Mùlǎo ชนกลุ่มนี้เรียกตัวเองว่า /qa24 ɣo53/ มีถิ่นฐานอยู่ทางฝั่งตะวันออกและตะวันตกของมณฑลกุ้ยโจว เพื่อไม่ให้สับสนจึงจะเรียกภาษา 仂佬 Mùlǎo ว่า “มูลัม” และเรียกภาษา 木佬 Mùlǎo ว่า “มู่หล่า”

² สุริยา รัตนกุล. 2548. นานาภาษาในเอเชียอาคเนย์ : ภาษาตระกูลไท. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.

³ Benedict, Paul K (1983) “Mulao: key to Kadai phonology” Computational Analysis of Asian and African Languages, 1983 (21), p. 1-5.

ประกอบการออกเสียงหลักคือการออกเสียงกัก (obstruents) เช่น คำที่ภาษาตระกูลไทออกเสียงว่า “ตา” และ “ตาย” ภาษามูลัมออกเสียงเป็น /mya, pyai/ ซึ่งคล้ายคลึงกับที่เบเนดิกส์สร้างให้มีในภาษา Austronesian ดังเดิมเป็นคำว่า *mata กับ *matay นอกเหนือจากนี้ ผลงานการพรรณนาภาษามูลัมก็หาอ่านค่อนข้างยาก มีผลงานของนักวิชาการจีน¹ และญี่ปุ่น² ซึ่งก็ต้องมีความรู้ทั้งสองภาษานี้จึงจะอ่านได้ ไม่เช่นนั้นก็ไม่มีโอกาสได้รับทราบเรื่องราวของภาษาตระกูลกัม-สุย³

ความสำคัญและความน่าสนใจของภาษาสุย⁴ คือ เป็นหลักฐานที่มีอยู่จริงในการสืบสร้างหาระบบเสียงภาษาโบราณของภาษากะได ดังที่สุริยา⁵ ได้อธิบายว่า “ในภาษาสุยพยัญชนะทุกตัวสามารถมีการออกเสียงรองตามหลังได้ทั้งนั้น จึงมีผลให้เสียงพยัญชนะต้นในภาษาสุยมีจำนวนมากเป็นพิเศษ ซึ่งนักภาษาศาสตร์เห็นว่า ลักษณะของระบบเสียงของภาษาสุยลักษณะนี้เป็นประโยชน์เอื้ออำนวยต่อการสืบสร้างหาระบบเสียงภาษาโบราณที่เก่ากว่าภาษาตระกูลกัม-สุยขึ้นไป อันได้แก่ภาษากะได (Kadai) ”

ปัญหาที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็ระบบคำและระบบไวยากรณ์ในภาษาของชนกลุ่มน้อย จากที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบจะเห็นว่าภาษาทั้งสี่กำลังอยู่ในภาวะที่ถูกภาษาจีนแทรกซึมเช่นเดียวกันกับภาษาของชนกลุ่มน้อยอื่นๆในประเทศจีน ไม่ว่าจะเป็นระบบเสียง ระบบคำ และระบบไวยากรณ์ โดยเฉพาะระบบไวยากรณ์ ดังจะเห็นว่าลำดับการวางตำแหน่งคำในภาษาของชนกลุ่มน้อยมีสองแบบใช้ควบคู่กันไป คือ แบบภาษาของชนกลุ่มน้อยเองและแบบ

¹ 王均, 郑国乔 1979 《仡佬语简志》北京: 民族出版社。

² Tatsuo Nishida. 1955 “Mako-Suigo to kyotsu Taigo” *Gengo Kenkyu (Journal of Linguistics Society of Japan)* Tokyo.1955 (28) , 30-62.

³ สรุปรจากสุริยา รัตนกุล. 2548. *นานาภาษาในเอเชียอาคเนย์ : ภาษาตระกูลไท*. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก. หน้า 123-126 และ 182.

⁴ โปรดอ่านรายละเอียดการพรรณนาภาษาสุยใน เมฆม สอดส่องกฤษ. (2558c.)

⁵ สุริยา รัตนกุล. 2548. *นานาภาษาในเอเชียอาคเนย์ : ภาษาตระกูลไท*. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก. หน้า 134.

ภาษาจีน ทำให้พบเห็นลักษณะทางไวยากรณ์ที่ยืมทั้งคำทางไวยากรณ์และโครงสร้างทางไวยากรณ์มาจากภาษาจีน ปรากฏการณ์เช่นนี้ทำให้ไวยากรณ์ภาษาของชนกลุ่มน้อยไม่เป็นระบบระเบียบที่ชัดเจน และสร้างความสับสนให้กับผู้ที่ศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นนักวิจัยที่จะศึกษาภาษาเหล่านี้จำเป็นต้องรู้ภาษาจีนด้วยจะได้เข้าใจได้ว่า ไวยากรณ์ที่สลับซับซ้อนไปมานั้น แท้จริงแล้วส่วนหนึ่งเป็นไวยากรณ์ในภาษาของชนกลุ่มน้อยแท้ๆ (ซึ่งพ้องกับภาษาในตระกูลไท) และอีกส่วนหนึ่งเป็นไวยากรณ์ที่ยืมมาจากภาษาจีน (ซึ่งแตกต่างไปจากภาษาตระกูลไท)

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำเสนอโดยการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ได้แก่ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ชื่อเรียก การตั้งถิ่นฐาน ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และการวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์ ได้แก่ แนวคิดการจัดแบ่งตระกูลภาษา ระบบเสียง การสร้างคำ วงคำศัพท์ ระบบไวยากรณ์ ภาษาถิ่น โดยมุ่งศึกษาเพื่อนำเสนอผลงานการศึกษาและพรรณนาของนักวิชาการจีนเป็นหลัก

3. การทบทวนวรรณกรรมและการจัดแบ่งตระกูลภาษา

จากการสำรวจเอกสารจีนพบว่า มีผลงานการศึกษาภาษาที่จัดเป็นแขนงตั้ง-ส่วย ในบททบทวนวรรณกรรมนี้จึงจะอธิบายสรุปสถานการณ์การศึกษาในหัวข้อดังกล่าวแบ่งเป็นสองประเด็นคือ ผลงานการศึกษาของแต่ละภาษา และแนวคิดการจัดแบ่งตระกูลภาษา ดังนี้

3.1 ผลงานการศึกษาภาษาแขนงตั้ง-ส่วยในประเทศจีน

ผลงานการศึกษาภาษาตั้ง หนังสือเล่มสำคัญที่ผู้เขียนอ้างอิงคำศัพท์และข้อมูลภาษาดังมาเรียบเรียงในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ หนังสือเรื่อง “ปริทรรศน์ภาษาดัง” เขียนโดย เหลียงหมิ่น นักภาษาศาสตร์รู้จักหนังสือเล่มนี้ในชื่อ Dong Yu Jianzhi และรู้จักชื่อผู้เขียนในชื่อ Liang Min ตรงกับชื่อภาษาจีนคือ 《侗语简志 Dòngyǔ jiǎn zhì》¹ โดยเก็บข้อมูล

¹ 梁敏 1980 《毛难语简志》北京：民族出版社。

คำศัพท์และศึกษาวิเคราะห์ภาษาตั้งที่เขตชุมชนเซอเจียง (车江 Chē jiāng) นอกจากนี้ยังมีผลงานพจนานุกรม งานวิจัย หนังสือ บทความ เอกสาร และสื่อการเรียนการสอนภาษาตั้งเรื่องอื่นๆ ที่นำมาศึกษาประกอบกัน เช่น พจนานุกรมภาษาตั้ง-ฮั่น (Ou Hengyuan, 2004) งานวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบไวยากรณ์ภาษาตั้งกับภาษาจีน (Shi Lin, 1997) บทพรรณนาลักษณะเด่นทางไวยากรณ์ภาษาตั้ง (Shi Yuanping, 2006) สื่อวีดิทัศน์ห้องเรียนภาษาตั้งพื้นฐาน 1-15. (Wu Pinghuan, 2012) เป็นต้น

ผลงานการศึกษาภาษาเหมาหนาน หนังสือเล่มสำคัญที่ผู้เขียนอ้างอิงคำศัพท์และข้อมูลภาษาเหมาหนานมาเรียบเรียงในการศึกษาครั้งนี้ คือ รายงานพรรณนาภาษาเหมาหนาน ชื่อ 《毛难语简志 Máo nán yǔ jiǎn zhì》 “ปริทรรศน์ภาษาเหมาหนาน” ผู้เขียนชื่อเหลียงหมิ่น (Liang Min, 1980) นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1980 มาก็มีผลงานของ Jerold A. Edmonson และ Yang Quan (1988) อีกหนึ่งเรื่อง จากนั้นมาจนถึงปี ค.ศ.2006 จึงได้มีผลงานเกี่ยวกับภาษาเหมาหนานเรื่องหนึ่งคือ 《毛南语动词研究 Máo nán yǔ dòngcí yánjiū》 “การศึกษาวิเคราะห์คำกริยาภาษาเหมาหนาน” ผู้เขียนชื่อ จางจิ่งหนี่ (Zhang Jingni, 2006) จนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้มีนักวิชาการชาวจีนคือ ศาสตราจารย์ลู่เทียนเฉียว (陆天桥 Lù Tiānqiáo) มีโอกาสไปศึกษาปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยเมลเบิร์น และระดับหลังปริญญาเอกที่ James Cook University ปัจจุบันเป็นศาสตราจารย์ประจำมหาวิทยาลัยครุศาสตร์เจียงซู และเป็น Associate fellow, Supervisor for research higher degree candidates, Cairns Institute, James Cook University ประเทศ Australia นักวิจัยท่านนี้ได้เดินทางไปอยู่ในชุมชนชาวเหมาหนานเป็นเวลากว่าหนึ่งปีเพื่อเก็บข้อมูลทางภาษา มีผลงานเกี่ยวกับภาษาตระกูลกัม-ไต รวมทั้งภาษาเหมาหนานหลายเรื่อง ที่สำคัญคือ A Grammar of Maonan (Tian Qiao Lu, 2008) เขียนเป็นภาษาอังกฤษ ตีพิมพ์โดย Universal Publishers ทำให้วงการภาษาศาสตร์ได้มีข้อมูลศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาษาตระกูลไท-กะได นอกจากนี้ขอ

แนะนำแหล่งสืบค้นข้อมูลภาษาเหมาหนานอีกที่หนึ่งคือ เว็บไซต์ชื่อ Maonan Space เป็นเว็บไซต์ที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์เหมาหนานที่ครบถ้วน โดยเฉพาะด้านภาษา มีการบันทึกเสียงคำภาษาเหมาหนาน สามารถเปิดฟังเสียงพูดได้ มีคำอธิบายสองภาษาคือภาษาอังกฤษและภาษาจีน เข้าถึงได้ทาง <http://maonan.org/index.asp> (Maonan Space. [Online]) Webmaster ก็คือ ศาสตราจารย์ลู๋เทียนเฉียน

ผลงานการศึกษาภาษามูลัม หนังสือเล่มสำคัญที่ผู้เขียนอ้างอิงคำศัพท์และข้อมูลภาษามูลัมมาเรียบเรียงในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ หนังสือเรื่อง “ปริทรรศน์ภาษามูลัม” เขียนโดย หวางจวิน และ เจิ้งกั๋วเฉียว นักภาษาศาสตร์รู้จักหนังสือเล่มนี้ในชื่อ Mulao Yu Jianzhi และรู้จักชื่อผู้เขียนในชื่อ Wang Jun and Zheng Guoqiao ตรงกับชื่อภาษาจีนคือ 《佬语简志 Mùlǎo yǔ jiǎn zhì》 (Zheng Guoqiao, 1979) หนังสือเล่มนี้มีความสำคัญอย่างมากเพราะเป็นหนังสือเล่มแรกที่ทำให้วงการภาษาศาสตร์ได้รู้จักภาษามูลัม นอกจากนี้มีข้อมูลภาษามูลัมอีกเล็กน้อยในเว็บไซต์ชื่อ 僚人家园 Liáo rén jiāyuán (บ้านเราชาวเหลียว) [ออนไลน์]

ผลงานการศึกษาภาษาส่วย หนังสือเล่มสำคัญที่ผู้เขียนอ้างอิงคำศัพท์และข้อมูลภาษาส่วยมาเรียบเรียงในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ 《水语简志 Shuǐ yǔ jiǎn zhì》 “ปริทรรศน์ภาษาส่วย” ผู้เขียนชื่อจางจวินหฺรู (Zhang Junru, 1980) นอกจากนี้ ยังมีรายงานการศึกษาภาษาส่วยของนักวิชาการจีนที่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต ที่สำคัญ เช่น ดุษฎีนิพนธ์เรื่อง “การพรรณานาภาษาส่วย” ของ เหวยเสวี่ฉุน (Wei Xuechun, 2011) รวมถึงบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการของจีนและหนังสือก็มีออกอย่างต่อเนื่อง เช่น บทความเรื่อง “การศึกษาคำซ้ำเสียงในภาษาส่วย” ของเฟิงอิง (Feng Ying, 2008) บทความเรื่อง “การศึกษาเสียงของวรรณยุกต์ภาษาส่วยสำเนียงซานตง” ของวังเฟิงและช่งเจียงผิง (Wang Feng and Kong Jiangping, 2001) หนังสือชื่อ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาษาฮั่นกับภาษาส่วย ของ เจิงเสี่ยวหยวี (Zeng Xiaoyu, 2004) นอกจากนี้ยังมีการทำงานที่

สำคัญอย่างหนึ่ง คือ เมื่อปี 2007 มีการจัดทำพจนานุกรมชื่อ “พจนานุกรมมีเสียงภาษาส่วยของชนชาติส่วย” (水族水语有声词典 *Shuǐzú Shuǐyǔ yǒushēng cídiǎn*) ซึ่งเป็นผลงานของชาวส่วยอำเภอปกครองตนเองซานตูสองคน ชื่อ พานจงซีและพานเจ้งโป (Pan Zhongxi and Pan Zhengbo, 2012) เผยแพร่เมื่อปี 2012 ผลงานนี้ได้รวบรวมคำศัพท์ภาษาส่วยไว้ 1,600 คำ¹

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า นักวิชาการจีนมีความสนใจศึกษาภาษาของชนกลุ่มน้อยที่พูดภาษาแขนงตั้ง-ส่วยมาตลอด ผลงานการศึกษาแม้จะมีไม่มาก แต่เป็นผลงานที่มีคุณค่ากับวงการภาษาศาสตร์อย่างมาก ผลงานบางเรื่องเขียนหรือมีการแปลเป็นภาษาอังกฤษก็เป็นประโยชน์แก่นักภาษาศาสตร์ได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้บ้าง แต่ผลงานส่วนใหญ่ก็ยังคงนำเสนอเป็นภาษาจีน ผลงานบางเรื่องเขียนโดยเจ้าของภาษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เรจะได้รวบรวมข้อมูลเหล่านี้มาเสนอและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาษาดังกล่าวเป็นภาษาไทย ซึ่งสามารถนำไปศึกษาความสัมพันธ์กับภาษาไทยได้ด้วย

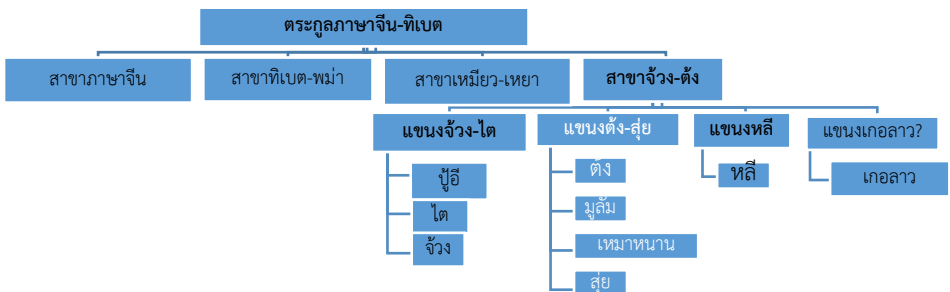
3.2 การจัดแบ่งตระกูลภาษา

นักวิชาการจีนแต่เดิม (นับแต่ปี 1980 เป็นต้นมา) จัดภาษาตั้ง ภาษาเหมาหนาน ภาษามูล์มและภาษาส่วยไว้ในภาษาตระกูลจีน-ทิเบต สาขาภาษาจ้วง-ตัง(ภาษาจีนเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ตัง-ไท) แขนงตั้ง-ส่วย ในขณะที่ปัจจุบันแนวคิดเรื่องภาษากัม-ส่วยเป็นที่ยอมรับมากขึ้น ผลงานระยะหลังของจีนจึงมีบางชิ้นที่จัดภาษาทั้งสี่ไว้ในตระกูลกัม-ไท (ตรงกับที่ภาษาจีนเรียกว่าจ้วง-ตัง หรือ ตัง-ไท) สาขากัม-ส่วย เกี่ยวกับชื่อเรียกเหล่านี้ ความจริงแล้วก็เป็นเรื่องเดียวกัน เพราะ “กัม” ก็คือ “ตัง” สาขาทัง-ส่วยที่จีนจัดไว้แต่ดั้งเดิมก็คือ กัม-ส่วย และตัง-ไถ ที่

¹ ผู้สนใจสามารถ download พจนานุกรมฉบับนี้ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายที่เว็บไซต์ของอำเภอปกครองตนเองชาวส่วยซานตู เข้าถึงได้ทาง <http://www.pcxwxx.com>

จีนพูดถึง ก็คือ กัม-ไทนั่นเอง เพื่อให้ไม่สับสน ในที่นี้จะเรียกตามภาษาจีน กัม-ไท = ตัง-ไท (侗台 Dòng tái) / กัม-ส่วย = ตัง-ส่วย (侗水 Dòng shuǐ)

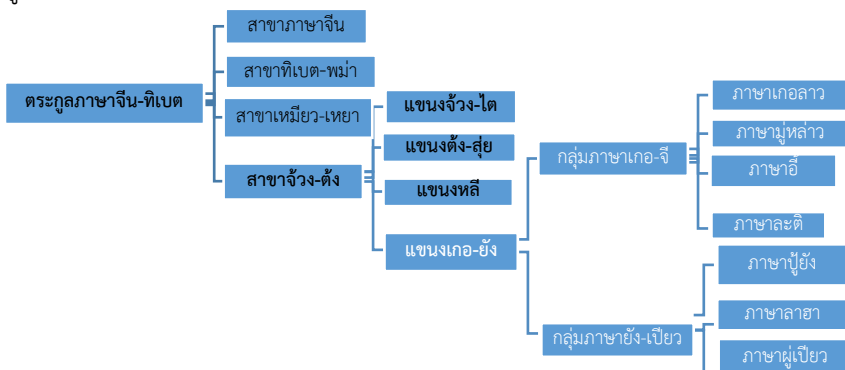
อย่างไรก็ตาม ตามทฤษฎีของนักวิชาการจีนในหนังสือชื่อ “สังเขปภาษาดัง - ไถ” (侗台语族概论 Dòng Tái yǔzú Gàilùn) ของผู้เขียนชื่อ เหลียงหมิ่น และ จางจวินหฺรู (Liang Min, Zhang Junru, 1996) จัดภาษา “ไท” ไว้ในภาษาตระกูลจีน-ทิเบต (汉藏语系 Hànzàng yǔxì) โดยมีสาขาและแขนงย่อยคือ สาขาภาษาจ้วง-ตัง มีแขนงภาษาจ้วง-ไต ตัง-ส่วย และหลี แต่ละแขนงภาษามีสมาชิกที่ได้รับการรับรองให้มีสถานภาพเป็นชนกลุ่มน้อยดังนี้ แขนงจ้วง-ไต ได้แก่ ภาษาปู้อี้ ภาษาไต และภาษาจ้วง แขนงตัง-ส่วย ได้แก่ ภาษาดัง ภาษาเหมาหนาน ภาษามูลัม และภาษาส่วย แขนงภาษาหลีมีสมาชิกหนึ่งภาษาคือ ภาษาหลี และยังมีภาษาที่ยังไม่สามารถจัดว่าเป็นแขนงใดได้ คือ ภาษาเกอลาว (แผนภูมินี้ผู้เขียนสร้างขึ้นมาจากการจัดแบ่งของเหลียงหมิ่นและจางจวินหฺรู โดยได้ปรับปรุงในส่วนสมาชิกที่พูดอยู่ในประเทศจีนที่ได้รับการรับรองให้มีสถานภาพเป็นชนกลุ่มน้อย)

แผนภูมิที่ 1 การจัดแบ่งภาษาแขนงตัง-ส่วย

ภายหลังการการศึกษาวิจัยภาษาพบใหม่ (新发现语言研究丛书 Xīn fāxiàn yǔyán yánjiū Cóngshū) ปี 1997 – 2012 นักวิชาการจีนมีความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการจัดภาษาในสาขาจ้วง-ตัง โดยภาษาอื่นๆ ยังคงการจัดแบบเดิมไว้ แต่มีแนวคิดในการจัดตั้งแขนงเกอ-ยังเป็นคู่ขนานระดับเดียวกันกับแขนงจ้วง-ไต ตัง-ส่วย และหลี จากนั้นแบ่งภายใน

แขนงเกอ-ย้งออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มเกอ-จี (คือเกอลาว-ละจีหรือละติ) และกลุ่มย้ง-เปียว (คือปู้ย้งและเปียว) ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 การจัดแบ่งภาษาแขนงเกอ-ย้ง (สร้างขึ้นจากคำอธิบายใน Li Jinfang, 2000, 189)

4. ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร มีรายละเอียดวิธีวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทางชาติพันธุ์วรรณนา ศึกษาและนำเสนอข้อมูลเอกสารจากหนังสือเรื่อง “สารานุกรมชนกลุ่มน้อยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน”¹ ซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐาน ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ เทศกาลสำคัญ เป็นต้น

4.2 ข้อมูลทางภาษาศาสตร์ ข้อมูลคำศัพท์และลักษณะทางภาษาต่างๆ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่ได้ให้รายชื่อไว้ในหัวข้อ 3.1 ข้างต้น ทั้งนี้ขอแสดงความบริสุทธิ์ใจไว้ ณ ที่นี้ว่า ด้วยงบประมาณที่จำกัด ผู้วิจัยมิได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลทางภาษาด้วยตนเอง ข้อมูลทางภาษาต่างๆ ที่นำมาวิเคราะห์เป็นการสังเคราะห์ผลงานการศึกษาของนักภาษาศาสตร์จีนที่ได้

¹ เมซเม สอดส่องกฤษ. 2555. สารานุกรมชนกลุ่มน้อยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์อุบลราชธานี

ศึกษาไว้แล้วทั้งสิ้น ขอให้ผู้อ่านกรุณาอย่าตีความว่าผู้เขียนลงพื้นที่เก็บข้อมูลเอง ส่วนที่ผู้เขียนวิเคราะห์คือการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์แล้วมาเปรียบเทียบกัน แล้ววิเคราะห์ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของภาษาในแขนงตั้ง-ส่วย เป้าประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ส่วนหนึ่งก็นำเสนอข้อมูลของภาษาเหล่านี้เป็นภาษาไทยให้นักวิชาการไทยได้อ่าน อีกส่วนหนึ่งคือวิเคราะห์เพื่อชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ใกล้เคียง ของแต่ละภาษาในแขนงดังกล่าวนี้

4.3 การสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความวิชาการและหนังสือที่เป็นผลงานการเขียนของนักวิชาการจีน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามแนวทางภาษาศาสตร์แล้วเรียบเรียงเนื้อหาเชิงพรรณนาภาษาตามลำดับขั้นทางภาษา Language Hierarchy โดยแบ่งหัวข้อการพรรณนาภาษาเรียงลำดับจาก ภาษาตั้ง ภาษาเหมาหนาน ภาษาหมูล้มและภาษาส่วย แต่ละภาษามีหัวข้อที่ต้องพรรณนา 5 เรื่อง คือ 1. การจัดแบ่งตระกูลภาษา 2. ระบบเสียง แบ่งเป็น พยัญชนะ สระวรรณยุกต์ และโครงสร้างพยางค์ 3. ระบบคำศัพท์ 4. ระบบไวยากรณ์ และ 5. ภาษาถิ่น

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาษา นำข้อมูลในข้อ 4.3 มาเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์หาลักษณะเฉพาะ ลักษณะร่วม และลักษณะแปรปรวนต่างของแต่ละภาษา เพื่อนำไปสู่การชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของภาษา โดยกำหนดหัวข้อการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังนี้ 1. สรุปข้อมูลทางชาติพันธุ์วรรณนาและความสัมพันธ์ของการจัดแบ่งตระกูลภาษา 2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระดับระบบเสียง แบ่งเป็น พยัญชนะ สระวรรณยุกต์ และโครงสร้างพยางค์ 3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในระดับของระบบคำศัพท์ และ 4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในระดับของระบบไวยากรณ์

5. ผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลทางชาติพันธุ์วรรณนาและความสัมพันธ์ของการจัดแบ่งตระกูลภาษา จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชาติพันธุ์วรรณนา สามารถสรุปประเด็นสำคัญดังนี้ (อักษรย่อที่ใช้แทนชื่อภาษาในงานวิจัยนี้มีดังนี้ K.=ภาษาตัง MN.=เหมานาน MLM.=ภาษามูลัม SH. ภาษาส่วย)

5.1.1 ภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ตัง

“ตัง” เป็นชื่อของภาษาและชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่ง มีถิ่นฐานในสามมณฑลของประเทศจีน คือ กุ้ยโจว¹ ยูนนานและหูหนาน ชาวตังเรียกตัวเองว่า [kam1]² มีบางพื้นที่ส่วนน้อยออกเสียงว่า [tam1] หรือ [təm1] นักภาษาศาสตร์แยกออกมาจากสมาชิกในภาษาตระกูลไท โดยจัดให้เป็นภาษาที่มีความใกล้ชิดกับภาษาตระกูลไท เรียกชื่อว่าตระกูลภาษากัม-ส่วย(หรือส่วย)³ ในขณะที่ยุทธศาสตร์ของนักวิชาการจีนจัดไว้ในตระกูลใหญ่จีน-ทิเบต สาขาภาษาจ้วง-ตัง แขนงภาษาตัง(กัม)-ส่วย ในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น ชาวตังอาศัยกระจัดกระจายอยู่ในบริเวณที่เป็นมณฑลกว่างตงและกว่างซีในปัจจุบัน ในสมัยนั้นเรียกชนกลุ่มนี้ว่า ลั่วเยว่ (骆越 Luòyuè) ซึ่งเป็นกลุ่มชนเผ่าย่อยของชนร้อยละที่ชื่อ ปายเยว่ (百越 Bǎiyuè) หลังสมัยราชวงศ์เว่ยและจิ้น เรียกชาวลั่วเยว่นี้อีกว่าเหลียว บันทึกรายชื่อใน 《赤雅》 Chiyǎ ของผู้เขียนชื่อ คว่างลู่ (广露 Kuànglù) ที่เขียนในสมัยราชวงศ์ หมิงกล่าวถึงชนชาวตังไว้ว่า “ชาวตังเป็นชนกลุ่มย่อยหนึ่งในกลุ่มชนชาวเหลียว” กลุ่มชนที่จัดเป็นกลุ่มย่อยของชาว “ปายเยว่” ปัจจุบันชนเผ่าตังมีถิ่น

¹ ชื่อมณฑลกุ้ยโจวนี้ ในเอกสารต่าง ๆ มีชื่อเรียกต่างกันหลายชื่อ เช่น ไกวเจา, Kweichow, Guizhou ชื่อชื่อเดียวกัน หมายถึง มณฑลกุ้ยโจว (贵州 Guizhōu)

² คำเรียกชื่อนี้น่าสนใจ เนื่องจากมีหลายภาษาในตระกูลไทเรียกชื่ออย่างภาษาไทกลุ่ม ป.และภาษาไทกลุ่ม พ.ว่า “กำ (กัม)” หรือ “คำ” เช่น กำเมือง (คำเมือง, ภาษาไทยถิ่นเหนือ) กำตี้(คำตี้, ภาษาตระกูลไทในอินเดียและพม่า) กำย้ง (คำย้ง, ภาษาตระกูลไทในอินเดีย)

³ ผู้เขียนเรียกชื่อว่า ส่วย เพราะออกเสียงตามอักษรจีนที่เรียกภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์นี้ว่า 水 Shuǐ

ฐานอยู่ในสามมณฑล ได้แก่ **มณฑลกุ้ยโจว** (贵州省 Guìzhōushěng) มีจำนวนประชากรมากที่สุด คือ 480,000 คน (ข้อมูล ปี 1979) **มณฑลหูหนาน** (湖南省 Húnánshěng) มีจำนวนประชากรรองลงมา คือ 190,000 คน (ข้อมูล ปี 1979) **มณฑลกวางซี** (广西 Guǎngxī) มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด คือ 140,000 คน (ข้อมูล ปี 1979) ข้อมูลจากการสำรวจประชากรในปี 1979 ชาวดังมีประชากรราว 8 แสนคน แต่จากการสำรวจจำนวนประชากรครั้งที่ 5 ของจีนในปี 2000 ชนกลุ่มน้อยเผ่าต้งมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นกว่าเดิมมาก โดยมีประชากรทั้งสิ้น 2,960,293 คน

5.1.2 ภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์เหมานาน

“เหมานาน” ถิ่นฐานปัจจุบันของชาวเหมานานที่อาศัยรวมตัวกันมากที่สุดและเป็นที่ยอมรับของทางการคือ บริเวณเขตปกครองตนเองชาวจ้วง อำเภอหวนเจียง มณฑลกวางซี (广西壮族自治区环江县 Guǎngxī Zhuàngzú zìzhìqū Huán jiāng xiàn) ซึ่งแบ่งเขตย่อยออกเป็นเขตใต้ตอนบน เขตใต้ตอนกลาง และเขตใต้ตอนล่าง (上南, 中南, 下南 Shàng nán, Zhōng nán, Xià nán) ยังมีส่วนน้อยอาศัยอยู่ในอำเภอข้างเคียงในพื้นที่ปกครองของอำเภอปกครองตนเองชาวเยา (瑶族自治县 Yáozú zìzhìxiàn) ชาวเหมานานพัฒนาแตกสาขามาจากชนร้อยเผ่าที่ชื่อว่า ปายเยว่ (百越 Bǎiyuè) ยุคก่อนสมัยถึงคือกลุ่มชนชื่อ เหลียว (僚 Liáo) ในสมัยช่ง หยวน และหมิง เรียกชื่อว่า หลิง (伶 Líng) ชนเผ่าเหล่านี้คือบรรพบุรุษยุคแรกๆ ของชาวเหมานาน ปัจจุบันชื่อเรียกชาวเหมานานมีสองชื่อคือ “อาหนาน” เป็นชื่อที่เรียกตนเอง และ “เหมานาน” เป็นชื่อที่ผู้อื่นเรียก รายงานเมื่อปี 1980 มีประชากรชาวเหมานาน 3 หมื่นกว่าคน และการสำรวจจำนวนประชากรครั้งที่ 5 ของจีนในปี 2000 มีชนกลุ่มน้อยเผ่าเหมานานจำนวน 7.5 หมื่นคน มีถิ่นฐานอยู่ในมณฑล

กว้างซี รวมกับชาวหยางหวง¹ ในมณฑลกุ้ยโจวอีก 2 หมื่นกว่าคน ปัจจุบันชนกลุ่มน้อยเผ่าเหมานาน มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้นราวแสนกว่าคน

5.1.3 ภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์มูลัม

ชาวมูลัมเป็นชนเผ่าชาวเขาของจีนที่มีจำนวนประชากรไม่มากนัก เรียกตัวเองว่า “หลิง” (伶 Líng) บ้างเรียกว่า 谨 Jǐn อักษรตัวนี้อ่านตามสำเนียงภาษาจีนท้องถิ่นว่า “เกียม” แต่อ่านเป็นภาษาจีนกลางว่า “จิ้น” ส่วนชาวจ้วงเรียกชนกลุ่มนี้ว่า 布谨 Bùjǐn อักษรตัวนี้อ่านตามสำเนียงภาษาจีนท้องถิ่นว่า “ปู่เกียม” ออกเสียงตามภาษาจีนกลางว่า “ปู่จิ้น” แต่เดิมชาวฮั่นเรียกชื่อชนกลุ่มนี้ว่า “หมูหล่าว” (毋佬 Mǔlǎo) หลังการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน รัฐบาลยอมรับชนกลุ่มน้อยกลุ่มน้อยอย่างเป็นทางการเรียกชื่อว่า “ชนเผ่ามูหล่าว” (仫佬族 Mùlǎo zú) ประชากรชาวมูลัมส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณอำเภอปกครองตนเองเผ่ามูลัมในเมืองหลัวเฉิงของมณฑลกวางซี (广西罗城 Guǎngxī Luóchéng) จากข้อมูลชื่อเรียกจะเห็นว่าชาวจ้วงเรียกว่า “ปู่เกียม” ในขณะที่ชาวมูลัมเรียกตัวเองว่า /mu6 lam1/ ถอดเสียงตามระดับเสียงวรรณยุกต์ภาษามูหล่าวเป็น [mu11 lam42] แต่ก็มีชื่อเรียกที่ต่างออกไปอีก คือชาวมูลัมที่เมืองหลัวเฉิง มณฑลกวางซี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ชาวมูลัมรวมตัวกันมากกว่า 90% เรียกตัวเองว่า /kjam/ ซึ่งคำนี้คล้ายกับคำที่ชาวดั่งเรียกตัวเองว่า /kam1/ ชาวจ้วงในมณฑลกวางซี

¹ เอกสารภาษาจีน (Liu Shibin, 2009, 33-36) รายงานว่าชนกลุ่มนี้เรียกตัวเองว่า “/ai1 raŋ1/” แปลว่า “หมู่คนพวกเรา” หรือ “คนพื้นถิ่น” บางส่วนที่เรียกตัวเองว่า “/ai1 tʰən1/” แปลว่า “คนถิ่น” รัฐบาลมณฑลกุ้ยโจวประกาศให้กลุ่มชาติพันธุ์หยางหวงที่อาศัยอยู่ในอำเภอตูซาน อำเภอฮู่ซู่ อำเภอผิงถาง เป็นสมาชิกของชนกลุ่มน้อยเผ่า “เหมานาน” แม้ว่าภาษานี้จะจัดอยู่ในแขนงตั้ง-ฮู่เหมือนกับภาษาเหมานาน แต่ด้วยความแตกต่างของลักษณะทางภาษา นักภาษาศาสตร์ได้แยกภาษานี้ออกมาจากภาษาเหมานาน เรียกชื่อว่า “ภาษาเหิน”

ซีเรียกชาวมุสลิมที่เมืองหลัวเฉิงนี้ว่า /pu4 kjam1/ จากการสำรวจจำนวนประชากรครั้งที่ 5 ของจีนในปี 2000 ชนกลุ่มน้อยเผ่ามู่หล่าว มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 207,352 คน¹

5.1.4 ภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ส่วย

ชาวส่วยเรียกตัวเองว่า “อ้าย ซุย” ถอดเสียงด้วยสัทอักษรว่า /ai3 sui3/ ภาษาจีนใช้อักษร 水 Shuǐ ออกเสียงว่า “ส่วย” เป็นชื่อเรียก อักษรจีนตัวนี้แปลว่าน้ำ นักวิชาการจีนเลือกมาใช้เป็นอักษรแทนเสียง ไม่ได้มีความหมายถึงชื่อกลุ่มชาติพันธุ์แต่อย่างใด คำว่า /ai3/ หมายความว่า “อ้าย หรือ ไ้”² ใช้เป็นคำนำหน้าเรียกคน ส่วนคำว่า “ส่วย” เป็นชื่อเฉพาะ ดังนั้นชื่อที่ชาวส่วยเรียกตัวเองก็แปลว่า “คนส่วย” มีถิ่นฐานอยู่ที่เขตปกครองตนเองชาวส่วย มณฑลกุ้ยโจว และมีกระจัดกระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆของมณฑลกุ้ยโจว และมีส่วนน้อยที่กระจัดกระจายอยู่ในตำบลต่างๆของมณฑลกวางซี ในหนังสือชื่อ “ปริทรรศน์ภาษาส่วย” จางจวินรุได้เข้าไปศึกษาภาษาส่วย เมื่อปี 1978 รายงานว่าชาวส่วยมีประชากร 230,000 คน³ (Zhang Junru, 1980, 1) ต่อมาการสำรวจจำนวนประชากรครั้งที่ 5 ของจีนในปี 2000 รัฐบาลจีนรายงานว่าชนกลุ่มน้อยเผ่าส่วยเพิ่มมากขึ้นเป็น 406,902 คน

¹ ในหนังสือของสุริยา (2548) บอกว่ามีจำนวนประชากรมุสลิม 90,426 คน ข้อมูลในหนังสือของ Wang และ Zheng (Wang Jun and Zheng Guoqiao, 1979) เป็นข้อมูลสำมะโนประชากรจีนปี 1977 ระบุว่ามีการรวมเจ็ดหมื่นคน ข้อมูลสำมะโนประชากรปี 2000 ของรัฐบาลจีนรายงานชาวมุสลิมมีจำนวนประชากร 207,352 คน

² คำนี้น่าสนใจ เนื่องจากคำเรียกชื่อภาษาตระกูลไทหรือชนเผ่าใหม่มีคำเรียกว่า /ai/ นำหน้า เช่น อ้ายตน (ภาษาตระกูลไทในอินเดีย) อ้ายจาม (ภาษาตระกูลไทในประเทศจีน) /?ai3 ma:k8/ (ภาษามาก เป็นภาษาตระกูลกัม-ส่วยในประเทศจีน) รวมไปถึงชื่อเรียกอาณาจักร “อ้ายลาว” และ “อ้ายไต” ซึ่งเป็นชื่อของอาณาจักรไทเดิมที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ชนชาติไทยด้วย นอกจากนี้คำเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ไทในประเทศจีนอีกหลายกลุ่มก็มีชื่อเรียกที่มีคำว่า /ai/ นำหน้าเหมือนกัน เช่น ชาวเหมาหนานเรียกตัวเองว่า /ai1 nam6/ ชาวหยางหงที่พูดภาษาเหิน ซึ่งเป็นภาษาที่ใกล้ชิดกับภาษาเหมาหนาน จัดอยู่ในแขนงต้ง-ส่วย ก็เรียกตัวเองว่า /ai1 ra:u1/ บ้างก็เรียกว่า /ai1tʰon1/ ในขณะที่ชาวเหมาหนานเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ก็จะมีคำว่า / ai / นำหน้า เช่น เรียกชาวจ้วงว่า “อ้ายอี” เรียกชาวจีนก็จะเรียกว่า “อ้ายจิน” เป็นต้น

³ 张均如. 1980 《水语简志》北京：民族出版社，第1页。

5.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระดับระบบเสียง แบ่งเป็น พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และโครงสร้างพยางค์

5.2.1 พยัญชนะ นักวิชาการจีนวิเคราะห์ให้เสียงพยัญชนะภาษาแขนงตั้ง-ส่วยแบ่งเป็นสี่ประเภทคือ พยัญชนะเดี่ยว และพยัญชนะเปลี่ยนเสียง ซึ่งแบ่งเป็นสามชนิดคือ พยัญชนะเปลี่ยนเป็นริมฝีปากกับพยัญชนะเปลี่ยนเป็นเพดาน เสียงพยัญชนะเปลี่ยนเป็นริมฝีปากภาษาจีนเรียกว่า 唇化声母 Chún huà shēngmǔ ได้แก่พยัญชนะที่มีการออกเสียงฐานกรณ์ของพยัญชนะเดิมควบคู่กับริมฝีปาก คล้ายกับพยัญชนะควบกล้ำ กว- คว- ในภาษาไทย เสียงพยัญชนะเปลี่ยนเป็นเพดาน¹ภาษาจีนเรียกว่า 腭化声母 È huà shēngmǔ ซึ่งแบ่งได้อีกสองแบบ คือ พยัญชนะที่มีการออกเสียงฐานกรณ์ของพยัญชนะเดิมควบคู่กับเพดานหน้า เสียงชนิดนี้คล้ายกับการออกเสียงภาษาไทย พย- สย- และพยัญชนะที่มีการออกเสียงฐานกรณ์ของพยัญชนะเดิมควบคู่กับเพดานหลัง ข้อมูลเสียงพยัญชนะทั้งสามภาษาเป็นดังนี้

(1) พยัญชนะต้นเดี่ยว มีพยัญชนะที่เกิดจากฐานกรณ์ริมฝีปาก ริมฝีปากและฟัน ปลายลิ้น โคนลิ้น และผนังคอ แสดงในตารางต่อไปนี้

¹ เสียงพยัญชนะแบบนี้ในหนังสือ “นานาภาษาในเอเชียอาคเนย์: ภาษาตระกูลไท” (สุริยา, 2548, 134) เรียกว่า “เสียงรอง” (secondary articulations) เป็นลักษณะของการออกเสียงรองเสริมกับการออกเสียงหลัก เสียงที่ภาษาจีนเรียกว่าพยัญชนะชุดเปลี่ยนเป็นริมฝีปาก คือเสียง labialization เป็นการออกเสียงแบบห่อปากไปพร้อมกัน และเสียงที่ภาษาจีนเรียกว่าพยัญชนะชุดเปลี่ยนเป็นเพดาน คือเสียง palatalization เป็นการออกเสียงแบบยกลิ้นส่วนหน้าไปพร้อมกัน เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบแนวคิดทางภาษาศาสตร์จีน ในงานวิจัยนี้จึงจะเรียกชื่อตามแบบที่นักภาษาศาสตร์จีนใช้

K	MN	ML M	S	K	MN	MLM	S	K	MN	ML M	S	K	MN	ML M	S	K	MN	ML M	S	K	MN	ML M	S	K	MN	ML M	S
p	p	p	p	ph	ph	ph	ph	m	m	m	m	f	f	f	f	w	w	w									
	b		b		m̥		m̥		ʔm		ʔm		v		v		ʔw		ʔw								
										ɱ	ɱ																
t	t	t	t	th	th	th	th	n	n	n	n	l	l	l	l	ts	ts	ts	ts	tsh	tsh	tsh	tsh	s	s	s	s
	d		ʔd		ᵐd		ᵐd		ʔn		ʔn			ɟ											z		z
										ɳ	ɳ																
ʃ			ʃ	ʃh			ʃh	ɳ	ɳ	ɳ	ɳ	ɕ	ɕ		ɕ	j	j	j	j								
	c	c			ch	ch			ʔn		ʔn			ɕ			ʔj		ʔj								
					ʔd					ɳ	ɳ																
k	k	k	k	kh	kh	kh	kh	ɳ	ɳ	ɳ	ɳ	h	h	h	h			ɣ	ɣ								
ʔ	ʔ	ʔ	ʔ		ᵐg				ʔɳ		ʔɳ		fi						ʔɣ								
			q				qh			ɳ	ɳ								ɣ								

(2) พยัญชนะเปลี่ยนเป็นริมฝีปาก คือ พยัญชนะที่เกิดจากอวัยวะในการออกเสียงในข้อ (1) ควบคู่ไปพร้อมกับการห่อปาก แสดงในตารางต่อไปนี้

K	MN	MLM	S	K	MN	MLM	S	K	MN	MLM	S	K	MN	MLM	S
		pw				phw				mw				?w	
	tw	tw	tw			thw				nw					
	tsw	tsw	tsw		tshw	tshw	tshw		sw	sw	sw			hw	
	cw	cw	çw		ew				lw	lw	lw		jw		
kw	kw	kw	kw	khw	khw	khw	khw	ɣw	ɣw	ɣw	ɣw				
	ᵑgw										ᵑgw				
									dw		ᵏdw				
											ᵑdw				

(3) พยัญชนะเปลี่ยนเป็นเพดานหน้า คือ พยัญชนะที่เกิดจากอวัยวะในการออกเสียงในข้อ (1) ควบคู่ไปพร้อมกับการยกลิ้นส่วนหน้า แสดงในตารางต่อไปนี้

K	MN	MLM	S	K	MN	MLM	S	K	MN	MLM	S	K	MN	MLM	S
pj	pj	pj	pj	phj	phj	phj	phj	mj	mj	mj	mj		fj	fj	fj
	^h bj		^h bj							^h mj	^h mj	wj	vj		vj
	^h bj		^h bj												
tj	tj	tj	tj	thj	thj	thj	thj		nj	nj	nj	lj	lj	lj	lj
	^h dj		^h dj								^h nj				
	^h dj		^h dj								^h nj				
	tsj	tsj	tsj		tshj	tshj	tshj						zj	sj	sj

(4) พยัญชนะเปลี่ยนเป็นเพดานหลัง คือ พยัญชนะที่เกิดจากอวัยวะในการออกเสียงในข้อ (1) ควบคู่ไปพร้อมกับการยกลิ้นส่วนหลัง ในบรรดาภาษาทั้งสี่ภาษา มีเพียงภาษามูลัมเท่านั้นที่มีเสียงเปลี่ยนเป็นเพดานหลังจำนวน 9 เสียง คือ / py, phy, my, ky, khy, ny, hy, ʔy / ภาษาอื่นไม่มี

สรุปความสัมพันธ์ของเสียงพยัญชนะทั้งสี่ภาษา โดยนับจำนวนเสียงพยัญชนะที่สัมพันธ์กันในหัวข้อ (1) (2) (3) และ (4) ข้างต้นมารวมกัน ก็จะได้ทราบว่าเสียงพยัญชนะในทั้งสี่ภาษามีภาษาใดบ้างที่มีจำนวนเสียงพยัญชนะที่สัมพันธ์กันมากที่สุด ทั้งนี้เสียงพยัญชนะที่ทุกภาษามีร่วมกันทั้งหมด 26 เสียง และเมื่อจับคู่เสียงที่แต่ละภาษามีร่วมกันได้ผลดังต่อไปนี้

ชื่อภาษา	ตั้ง	เหมาหนาน	มูลัม	สุ่ย
ตั้ง	1	28	28	30
เหมาหนาน	28	12	39	50
มูลัม	28	39	9+9= 18	42
สุ่ย	30	50	42	14

จากการเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะทั้งสี่แบบพบว่า เสียงพยัญชนะภาษาเหมาหนานมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับภาษาสุ่ยมากที่สุด คือ 50 เสียง รองลงมาคือภาษามูลัมกับภาษาสุ่ย 42 เสียง ภาษามูลัมกับภาษาเหมาหนาน 39 เสียง ภาษาสุ่ยกับภาษาตั้ง 30 เสียง ภาษาที่มีเสียงพยัญชนะสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ ภาษาตั้งกับภาษาเหมาหนาน และภาษาตั้งกับภาษามูลัม 28 เสียง

นอกจากนี้ยังมีเสียงพยัญชนะที่มีเฉพาะในภาษาเดียว ไม่สัมพันธ์กับภาษาอื่นๆ คือ ภาษามูลัมมีมากที่สุด 18 เสียง รองลงมาคือภาษาสุ่ย 14 เสียง ภาษาเหมาหนาน 12 เสียง และภาษาตั้ง 1 เสียง

5.2.2 สระ นักวิชาการจีนแบ่งสระเป็นสี่แบบคือ สระเดี่ยว สระประสมกับอรรธสระ สระประสมกับพยัญชนะนาสิก และสระประสมกับพยัญชนะเสียงกัก ข้อมูลการเปรียบเทียบเป็นดังนี้

(1) สระเดี่ยว มีสระเดี่ยวสองแบบคือ สระเสียงยาวและสระเสียงสั้น เฉพาะภาษาตั้ง สระเดี่ยวนับเป็นสระเสียงยาวทั้งหมดแต่ก็ไม่มีการเปรียบต่างกับสระเดี่ยวเสียงสั้น แต่จะมีการเปรียบต่างของสระสั้นยาวเมื่อเป็นสระประสมกับสระอื่น ในขณะที่ภาษาอื่นทั้งสามภาษา สระเดี่ยวทั้งหมดเป็นสระเสียงสั้น ต่อไปนี้จะนำสระเดี่ยวทั้งสี่ภาษาเปรียบเทียบกันโดยไม่คำนึงถึงเสียงสั้นยาว ดังนี้

สระเดี่ยว	a	ε	e	i	ว	o	u	ø	อ	y	ɿ	ʊ	η
ตั้ง	/		/	/		/	/				/		
เพมาพนาน	/	/	/	/	/	/	/		/	/	/	/	/
มุลิ้ม	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		
ส่วย	/			/		/	/		/		/		
จำนวนภาษาที่สัมพันธ์กัน	4	2	3	4	2	4	4	1	3	2	4	1	1

(2) สระประสมกับอรรธสระ คือสระที่มีสระตัวหน้าเป็นสระเดี่ยว แล้วสระตัวหลังเป็นอรรธสระ /i, u/ นอกจากนี้พบว่าสระประสมกับสระเดี่ยวอื่นด้วย แต่มีจำนวนไม่มาก จึงจะนับรวมไว้ในหัวข้อนี้ด้วย ดังข้อมูลต่อไปนี้

สระประสมกับอรรธสระและสระเดี่ยวอื่น	ตั้ง	เพมาพนาน	มุลิ้ม	ส่วย	จำนวนภาษาที่สอดคล้องกัน(ตัวเลขที่ปรากฏหมายถึงจำนวนภาษาที่สอดคล้องกัน)
ai		/	/	/	3 (MN, MLM, SH)
ai:	/	/	/	/	4
ei			/		1
oi	/		/		2 (K, MLM)
oi:	/	/	/	/	4
vi:		/			1
ui	/		/	/	3 (K, MLM, SH)
ui:		/			1
iu	/		/	/	3 (K, MLM, SH)
iu:		/			1
eu		/			1
au		/	/	/	3 (MN, MLM, SH)
au:	/	/	/	/	4
eu:	/	/	/	/	4
ou	/		/		2 (K, MLM)
auu		/			1

(3) สระประสมกับพยัญชนะนาสิก พยัญชนะนาสิกที่สามารถเกิดเป็นสระประสมได้มี /m, n, ŋ/ สามารถเกิดได้กับสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว มีรายละเอียดการเปรียบเทียบดังนี้

สระประสมกับ พยัญชนะนาสิก	ตั้ง	เหมาพนาน	มุลิ้ม	ส่วย	จำนวนภาษาที่สอดคล้องกัน (ตัวเลขที่ปรากฏหมายถึงจำนวนภาษาที่ สอดคล้องกัน)
im	/	/	/	/	4
i:m		/			1 (MN)
in	/	/	/	/	4
i:n		/			1 (MN)
in̩	/	/	/	/	4
i:n̩		/			1 (MN)
em	/	/	/	/	4
en	/	/	/	/	4
en̩	/	/		/	3 (K, MN, SH)
ɛn		/			1 (MN)
ɛn̩		/	/		2 (MN, MLM)
ɛ:n̩			/		1 (MLM)
am	/	/	/	/	4
a:m	/	/	/	/	4
an	/	/	/	/	4
a:n	/	/	/	/	4
aŋ	/	/	/	/	4
a:n̩	/	/	/	/	4
om			/		1 (MLM)
o:m		/			1 (MN)
on		/			1 (MN)
oŋ		/	/		2 (MN, MLM)
o:n̩		/			1 (MN)
om	/	/		/	3 (K, MN, SH)
on	/	/		/	3 (K, MN, SH)
oŋ	/	/	/	/	4
um	/			/	2 (K, SH)
u:m	/	/			2 (K, MN)
un	/	/		/	3 (K, MN, SH)
u:n		/			1 (MN)
uŋ	/	/	/	/	4

อน			/		1 (MLM)
อญ			/		1 (MLM)
อม		/	/		2 (MN, MLM)
อน		/	/	/	3 (MN, MLM, SH)
อญ		/	/	/	3 (MN, MLM, SH)
อะญ		/			1 (MN)
umm			/		1 (MLM)
uญ			/		1 (MLM)
yn			/		1 (MLM)
yญ			/		1 (MLM)

(4) สระประสมกับพยัญชนะเสียงกัก พยัญชนะเสียงกักที่สามารถเกิดเป็นสระประสมได้มี 4 เสียง คือ /p, t, k/ สามารถเกิดร่วมได้กับสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว มีรายละเอียดการเปรียบเทียบดังนี้

สระประสมกับพยัญชนะนาสิก	ตั้ง	เหมาหนาน	มุลิ้ม	สฺย	จำนวนภาษาที่สอดคล้องกัน (ตัวเลขที่ปรากฏหมายถึงจำนวนภาษาที่สอดคล้องกัน)
ip	/	/	/	/	4
i:p		/			1 (MN)
it	/	/	/	/	4
i:t		/			1 (MN)
ik	/	/	/	/	4
i:k		/			1 (MN)
ep	/	/	/	/	4
et	/	/	/	/	4
ek	/	/	/		3 (K, MN, MLM)
ɛp		/			1 (MN)
ɛk		/	/		2 (MN, MLM)
ɛ:k			/		1 (MLM)
ap	/	/	/	/	4
a:p	/	/	/	/	4
at	/	/	/	/	4
a:t	/	/	/	/	4
ak	/	/	/	/	4
a:k	/	/	/	/	4
op			/		1 (MLM)
o:p		/			1 (MN)
ot		/			1 (MN)
ok		/	/		2 (MN, MLM)

ɔ:k		/	/		2 (MN,MLM)
op	/	/	/	/	4
ot	/	/	/	/	4
ok	/	/	/	/	4
up	/			/	2 (K, SH)
ut	/	/	/	/	4
u:t		/			1 (MN)
uk	/	/	/	/	4
øp			/		1 (MLM)
øt			/		1 (MLM)
øk			/		1 (MLM)
əp			/		1 (MLM)
ɔ:t		/			1 (MN)
ət		/	/	/	3 (MN,MLM,SH)
ək		/	/	/	3 (MN,MLM,SH)
u:p			/		1 (MLM)
yt			/		1 (MLM)

5.2.3 วรรณยุกต์ ระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาตั้ง ภาษาเหมาหนาน ภาษามูลัมและ ภาษาสุ่ยที่นักวิชาการจีนวิเคราะห์นั้น ให้ความสำคัญกับการมีหรือไม่มีพยัญชนะท้าย ดังนั้น เสียงวรรณยุกต์จึงแบ่งออกเป็นสองแบบคือ วรรณยุกต์ในพยางค์เปิดคือ พยางค์ที่ลงท้ายด้วย สระเดี่ยว สระประสมกับอรรธสระ และประสมกับเสียงพยัญชนะนาสิก อีกแบบหนึ่งคือ วรรณยุกต์ในพยางค์ปิด คือพยางค์ที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงกัก วรรณยุกต์ที่แต่ละภาษามี เหมือนกันหรือต่างกันมีดังนี้

ระดับเสียง วรรณยุกต์	ตั้ง	เหมาหนาน	มุลัม	สุ่ย	จำนวนภาษาที่สอดคล้องกัน (ตัวเลขที่ปรากฏหมายถึงจำนวนภาษาที่สอดคล้องกัน)
11	/		/		2 (K, MLM)
12			/		1
13	/				1
21	/				1
23		/			1
24	/	/	/	/	4
31	/			/	2 (K, SH)
33	/			/	2 (K, SH)
35	/			/	2 (K,SH)
42		/	/	/	3 (MN,MLM,SH)
43				/	1
44		/	/		2 (MN,MLM)
51		/			1
53	/		/		2 (K,MLM)

55	/	/	/	/	4
121			/		1
213		/			1
231		/			1
323	/				1
453	/				1

จากที่ได้เปรียบเทียบระบบเสียงภาษาดัง ภาษาเหมาหนาน ภาษามูลัม และภาษาสุ่ยสามประเด็นคือ พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ พบว่าเสียงพยัญชนะที่ทุกภาษามีเหมือนกันจำนวน 26 เสียง สระที่ทุกภาษามีเหมือนกัน 38 เสียง และวรรณยุกต์ที่ทุกภาษามีเหมือนกัน 2 เสียง ส่วนจำนวนเสียงที่แต่ละภาษาสอดคล้องกัน สามารถสรุปได้ดังนี้ (C=Consonant, V=Wowel, T=Tone)

ชื่อภาษา	ตั้ง				เหมาหนาน				มูลัม				สุ่ย			
หน่วยเสียง	C	V	T	รวม	C	V	T	รวม	C	V	T	รวม	C	V	T	รวม
ตั้ง	1	0	4	5	28	45	2	75	28	42	4	74	30	46	5	81
เหมาหนาน	28	45	2	75	12	23	4	39	39	55	4	98	50	48	3	101
มูลัม	28	42	4	74	39	55	4	98	18	18	2	38	42	46	3	91
สุ่ย	30	46	5	81	50	48	3	101	42	46	3	91	14	0	1	15

จากการเปรียบเทียบข้างต้นสรุปรายละเอียดความสัมพันธ์ที่แต่ละภาษามีต่อกัน เรียงลำดับมากไปหาน้อย คือ

ความสัมพันธ์ของคู่ภาษา	จำนวนพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่สัมพันธ์กัน
ภาษาเหมาหนานกับภาษาสุ่ย	101
ภาษามูลัมกับเหมาหนาน	98
ภาษาสุ่ยกับภาษามูลัม	91
ภาษาดังกับภาษาสุ่ย	81
ภาษาเหมาหนานกับภาษาดัง	75
ภาษามูลัมกับภาษาดัง	74

นอกจากนี้ยังมีเสียงที่มีเฉพาะในแต่ละภาษาแบ่งเป็น ภาษาเหมาหนาน 39 เสียง ภาษามูลัม 38 เสียง ภาษาสุ่ย 15 เสียง และภาษาดัง 5 เสียง

5.2.4 โครงสร้างพยางค์ ภาษาตัง เหมานาน มุลัมและสุ่ย มีโครงสร้างพยางค์เหมือนกัน คือ /+C+V±V±C/

5.3 การเปรียบเทียบระบบคำ ในบทที่ 3 ได้อธิบายรายละเอียดของระบบคำของแต่ละภาษา แบ่งเป็น คำโดด คำประสม และคำยืม ในหัวข้อนี้จะนำรายละเอียดระบบคำของทั้งสี่ภาษามาเปรียบเทียบกัน ดังต่อไปนี้

5.3.1 คำโดด จากข้อมูลการวิเคราะห์ระบบคำของแต่ละภาษาพบว่า คำที่จัดเป็นประเภทคำโดดนั้นคือคำที่มีความหมายในตัวเองไม่สามารถแยกออกจากกันไปใช้อย่างอิสระ และมีความหมายใหม่ได้อีก คำโดดมีหนึ่งพยางค์ สองพยางค์ และสามพยางค์ ในส่วนของคำโดดหนึ่งพยางค์จะเป็นคำศัพท์ร่วมเชื้อสายทั้งสี่ภาษา (และร่วมเชื้อสายกับภาษาไทยด้วย) แต่คำสองพยางค์และคำสามพยางค์มีไม่มากและไม่เป็นคำศัพท์ร่วมเชื้อสายด้วย ส่วนมากเป็นคำเฉพาะเผ่าพันธุ์ของแต่ละภาษา หรือในภาษาหนึ่งเป็นคำโดด แต่ภาษาอื่นเป็นคำประสม ดังข้อมูลต่อไปนี้

จำนวนพยางค์	K	MN	MLM	SH	ความหมาย
คำหนึ่งพยางค์	pa:ɿl	pa:ɿl	pa:ɿl	pa:ɿl	ไป
	təɿl	tail	tail	tail	ตาย
	a:ul	au1	au1	au1	เอา
คำสองพยางค์	ta5man1	la:k8van1 *	thəu5 fan1	"da1 van1	ตะวันออก
	ləm2 leŋ6 "จิกจัน"	ɔŋ5 i:t7 "จิกจัน"	lak7 lut7 "สะอึก"	ʔnɲap7ʔniŋ3 "หึ่งห้อย"	การเปรียบเทียบคำโดดสองพยางค์ไม่สามารถนำคำที่มีความหมายเดียวกันมาเทียบกันได้ เนื่องจากบางภาษาเป็นคำโดดสองพยางค์ แต่บางภาษาเป็นคำประสม เช่น * เกิดจากคำประสม "ลูก + วัน" เป็น "ลูกวัน" หมายถึงตะวันออก ในขณะที่ภาษาอื่นๆ เป็นคำโดดไม่สามารถแยกจากกันได้
	ŋo5 neŋ9 "ด้วง"	tun6 tin6 "แมลงปอ"	ti5 te5 "ปู"	bi6 bi3 "ปลิง"	
คำสามพยางค์	ไม่มี	ไม่มี	twa6 tɔŋ6 nɔŋ5 "ชิงช้า"	ไม่มี	คำโดดสามพยางค์ขึ้นไปพบน้อยมาก มีคำที่คล้ายจะเป็นคำหลายพยางค์ในภาษาดัง เหมานาน และสุ่ย แต่เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า เป็นคำประสม เสริมสร้อย จะอธิบายในหัวข้อถัดไป

5.3.2 คำประสม ในหัวข้อนี้เป็นการสร้างคำที่เกิดจากการนำคำสองส่วนมาประสมกัน โดยที่แต่ละส่วนมีความหมายในตัวเอง หรือมีส่วนใดส่วนหนึ่งที่ลดรูปหรือแปรมาจากคำมูลแล้วนำไปใช้เป็นหน่วยเติมหน้าคำมูลอื่น หรือเป็นลักษณะของการซ้ำ ซ้อน หรือเสริมสร้อย ดังนี้

(1) การประสมคำ ระบบไวยากรณ์ภาษาจีนวิเคราะห์คำประสมโดยอาศัยความสัมพันธ์ของคำหน้าและคำหลัง เมื่อประสมกันแล้วเกิดเป็นความหมายใหม่ หรืออาจจะยังคงหรือใกล้เคียงกับความหมายเดิม จากการนำข้อมูลคำศัพท์มาเปรียบเทียบกับพบว่า คำประสมในภาษาตั้ง เหมาหนาน มู่หล่าวและส่วยมีวิธีการประสมคำเหมือนกัน คำที่ใช้เป็นคำเดียวกัน ความหมายใหม่ที่เกิดขึ้นก็มีความหมายเหมือนกัน แบ่งเป็น 5 แบบ คือ **แบบรวมคำ** คือการนำคำโดดสองคำที่มีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน คล้ายกัน เกี่ยวข้องกันหรือตรงข้ามกัน มาประกอบกัน แต่ละคำมีความเป็นอิสระต่อกัน ไม่ได้มีคำใดทำหน้าที่อย่างใดต่อคำข้างเคียงทั้งสองคำต่างแสดงความหมาย หรือเมื่อประสมกันแล้วเกิดเป็นความหมายใหม่ **แบบขยายความ** คือการวางคำที่ทำหน้าที่ขยายตามหลังคำที่แสดงความหมายหลัก **แบบประธานกริยา** คือ คำประสมที่คำหน้าทำหน้าที่เป็นประธาน คำที่ตามมาเป็นภาคแสดงของประธานข้างหน้านั้น **แบบเสริมความ** คือ คำประสมที่คำหน้าเป็นคำที่แสดงความหมายหลัก ส่วนคำที่ตามมาทำหน้าที่เสริมความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้นแต่ไม่ใช้การขยายความ **แบบกริยากรรม** คือ คำประสมที่คำหน้าเป็นคำกริยาและคำที่ตามมาเป็นกรรมที่รับการกระทำของกริยาที่นำมาจากข้างหน้านั้น ข้อมูลคำประสมแต่ละภาษาเป็นดังนี้

รูปแบบคำประสม	K	MN	MLM	SH
แบบรวมคำ	tin1 mja2 ดิน มือ “ฝีมือ”	ti:n1 si:m3 ดิน มือ “ฝีมือ”	fai:4 nuŋ4 พี่ น้อง “พี่น้อง”	?na3 ?naŋ3 หน้า ตั้ง(จุด) “หน้าตา”
แบบขยายความ	nam4 ta1 น้ำ ตา “น้ำตา”	moi2 ʔda1 ชน ตา “ชนตา”	tsən1 ʔa1 ชน ตา “ชนตา”	njen2 ɲo1 เดือน หนาว “ฤดูหนาว”
แบบประธานกริยา	loŋ2 sok7 ท้อง แสบ “ใจแสบ”	ko3 ci:t7 หัว ปวด “ปวดหัว”	khya1 ʔak หู หนวก “หูหนวก”	nam3 pja:u6 น้ำ เตือด “น้ำเตือด”
แบบเสริมความ	ɲu5 tha3+ ดู เบา “ดูถูกดูแคลน”	bi:k8 loŋ2 หิว ท้อง “หิว”	ci5 lai3 จำ ได้ “จำได้”	bja5 loŋ2 วุ่น ท้อง “กลัดกลุ้ม”
แบบกริยากรรม	sa5 so6 “พักผ่อน” พัก แรง	ti:ŋ3 sa1 “เป็นไข้” โตน ไข้	ʔɛt7 nɐ5 หยุด ความเหนื่อยล้า “พักผ่อน”	pan5 ʔda1 เวียน ตา “ตาลาย”

(2) ส่วนเติมหน้า เป็นลักษณะของการเติมเพื่อรวมกลุ่มคำ หรือเพื่อบอกความหมายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีรูปลักษณะอย่างเดียวกัน วิธีการเติมหน่วยคำแบบนี้เป็นการนำคำที่มีความหมายในตัวเองแล้วอาจเกิดการแปรทางเสียงเช่น ออกเสียงเบา สระหรือพยัญชนะบางตัวหายไป นำไปเติมไว้หน้าหรือหลังคำอื่น ทั้งสี่ภาษามีวิธีการสร้างคำในลักษณะนี้เหมือนกัน ดังข้อมูลต่อไปนี้

ประเภท	คำ	K	MN	MLM	SH
คำเติมหน้า	“ลูก”	lak10 mui6	lak8 ma4	lak8 mət7	lak8 ljan5
	ลูก ใหม่ “ดักแด้”		ลูก กระสุน “ลูกกระสุน”	ลูก ดาว “ดาว”	ลูก เม็ด “พริก”
คำเติมหลัง	“ชาย”	ai5 sai3+	ka:i5 sai 3	ci1tai3	hai3qai5
	ไก่ ชาย “ไกตัวผู้”		ไก่ ชาย “ไกตัวผู้”	ไก่ ชาย “ไกตัวผู้”	ชาย ไก่ “ไกตัวผู้”

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า ทุกภาษามีวิธีการเติมคำที่ใช้เป็นส่วนเติมหน้าและเติมหลังเหมือนกัน ยกเว้นภาษาส่วย จะเห็นว่าคำว่า “ไกตัวผู้” ทุกภาษาใช้คำว่า “ชาย” เติมไว้หลังคำว่าไก แต่ภาษาส่วยใช้เป็นคำเติมหน้า รูปแบบไวยากรณ์เช่นนี้ได้รับอิทธิพลมาจากภาษาจีนที่วางคำส่วนขยายไว้หน้าส่วนที่ถูกขยาย คำว่า “ไกชาย” จึงพูดว่า “ชาย+ไก”

(3) การซ้ำคำและพยางค์เสริมสร้อย ในภาษาทั้งสี่ภาษามีการสร้างคำโดยการซ้ำคำและพยางค์เสริมสร้อย แต่ว่ารูปแบบและวิธีการซ้ำอาจเหมือนหรือต่างกัน จุดประสงค์ในการซ้ำมีสองอย่างคือ ซ้ำเพื่อเสียง(เสริมสร้อย) และซ้ำเพื่อความหมาย และยังมีกลุ่มคำที่ไม่ใช้การซ้ำแต่เป็นชุดคำที่ไม่สามารถแยกจากกันได้แต่มีวิธีการใช้งานเหมือนกัน จึงจะอธิบายรวมกันไว้ในหัวข้อนี้ จะเปรียบเทียบวิธีการซ้ำของแต่ละภาษาดังนี้ (การนำเสนอข้อมูลถัดไปนี้ ช่องที่ไม่มีข้อมูลหมายความว่าภาษานั้นไม่มีวิธีการซ้ำรูปแบบดังกล่าว)

รูปแบบ	K	MN	MLM	SH
AA	man1 man1 ทุกวัน			
AB	phan5+ pju5+ โยกโยก	ba6 bət8 กว้างๆ		va:ŋ1 varu1 สูง(กว่าเดิม)
ABB	ya5+ ee3 ee3 แดง (แปดๆ)	pil u:t7 u:t7 โยก (ไหวๆ)	ma3 mət7 mət7 อ่อน (ปวดเขี้ยว)	da:ŋ1 thoŋ1 thoŋ1 สว่าง (จ้าๆ)
ABC		kwa3 swan1 ʔwən1 ขาว สว่างไสว		

AABB	tha5+ tha5+ lui6 ขึ้นๆลงๆ		fɔŋ1 fɔŋ1 hyam5 hyam5 สูงๆต่ำๆ	
ABAB		ba6 bat8 ba6 bat8 กว้างใหญ่ไพศาล		
ABAC	en5 ta1 en5 naŋ1 ลาย ตา ลาย หู	tuŋ5 tut7 tuŋ5 tu1 ขุน (คล้ายๆ)	ton5 pa:i1 ton5 fan6 นับไปนับกลับ (นับแล้วนับอีก)	
ABCB				va:ŋ1 qa:ŋ3 ɲa:ŋ3 qa:ŋ3 สูง (ชะลูด ลิบลิบ)
ABCD			tən2 cwa2 ci1 ʔja:p7 วัว แกะ ไก่ เป็ด “สัตว์เลี้ยง”	

5.3.3 คำยืม เนื่องจากพื้นที่อยู่อาศัยของชาวดั้ง เหมานาน มู่หล่าวและส่วยมีถิ่นฐาน และปฏิสัมพันธ์กับชาวฮั่นมาตลอด จนกระทั่งยุคปฏิวัติวัฒนธรรมและรวมประเทศก่อตั้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ชนกลุ่มน้อยทั้งสี่ที่อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลจีน คำศัพท์ ภาษาจีนสมัยใหม่ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะถ่ายทอดภาษาของชนกลุ่มน้อยเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการวิเคราะห์เรื่องคำยืมของภาษาจีนในภาษาของชนกลุ่มน้อยนั้นแยกออกได้สองช่วงคือ คำยืมภาษาจีนเก่า และคำยืมภาษาจีนใหม่ ในส่วนของคำยืมภาษาจีนเก่านั้น นักวิชาการที่ศึกษาความสัมพันธ์ของภาษาตระกูลไทกับภาษาจีนบางส่วนมีความเห็นว่าเป็นคำศัพท์ที่ทั้งภาษาไทย และภาษาจีนใช้ร่วมกันมาแต่อดีตที่เรียกว่าคำศัพท์ร่วมเชื้อสายไท-จีน แต่นักวิชาการจีน เรียกว่าคำยืมจีนเก่า คำศัพท์กลุ่มนี้สอดคล้องกับภาษาไททั้งที่อยู่ในประเทศจีนและนอกประเทศจีนรวมทั้งภาษาไทยด้วย ในหัวข้อนี้จึงจะนำเสนอข้อมูลการเปรียบเทียบคำศัพท์สอง ประเด็นนี้ ดังนี้

คำยืมจีนเก่า(คำศัพท์ร่วมเชื้อสายไท-จีน)								
ดั่ง	təm1	ti6	nan2	pjin5	thoi5+	tha:n5	mok8	ca:ŋ5+
เหมานาน	cim1	ti6	nan2	pjen5	tho:i5	tha:n5	nok8	tsaŋ4
มุ่ฉัม	cəm1	ti6	nan2	pjen5	thoi5	tha:n5	nok8	tja:ŋ4
ส่วย	tum1	ti6	nan3	pjen5	"dut7	tha:n5	nok8	tsaŋ4
ไทย	คำ	ที่	เงิน	เปลี่ยน	ถอย	ถ่าน	นก	ช้าง
จีน	金 jīn	地 dì	银 yín	变 biàn	退 tuì	炭 tàn	鸟 niǎo	象 xiàng
คำยืมจีนใหม่								
ดั่ง	koŋ1 tsha:n4 taŋ4	koŋ6 tsha:ŋ4	jən2 mjen2	fa2 tsa:n4				
เหมานาน	kuŋ4 tsha:n3 taŋ3	kuŋ5 tsha:ŋ3	jən2 mjen2	fa6 tsjen3				
มุ่ฉัม	kuŋ4 tsha:n3 taŋ3	kuŋ5 tsha:ŋ3	jin6 min6	fa6tsjen3				

ฮุย	kuŋ1 tsha:n6 taŋ6	kuŋ3 zən4	zən4min4	fa2 tsa:n6
จีน	共产党 gòngchǎndǎng	工厂 gōngchǎng	人民 rénmin	发展 fāzhǎn
ไทย	พรรคคอมมิวนิสต์จีน	โรงงาน	ประชาชน	พัฒนา

5.4 การเปรียบเทียบระบบไวยากรณ์

ลักษณะทางไวยากรณ์ที่เลือกมาใช้เป็นประเด็นเปรียบเทียบนี้ เป็นลักษณะทางไวยากรณ์ที่มีนัยยะสำคัญที่สามารถนำมาเป็นข้อบ่งชี้ได้ว่าเป็นลักษณะทางไวยากรณ์ของภาษาตระกูลไท ซึ่งจะแตกต่างจากลักษณะทางไวยากรณ์ของภาษาจีนอย่างชัดเจน ดังจะเห็นว่ารูปแบบและการเรียงลำดับของคำในไวยากรณ์ภาษาจีนนั้นจะวางคำหลักไว้ในตำแหน่งท้าย แล้ววางส่วนที่ขยายไปทิศทางข้างหน้า ส่วนทางกันกับภาษาตระกูลไทที่วางคำหลักไว้หน้าเสียก่อนแล้วจึงวางส่วนขยายต่อไปข้างท้าย รูปแบบการใช้คำและวิธีทางไวยากรณ์อื่นๆก็จะอิงตามหลักเกณฑ์ที่ว่านี้ จึงเลือกประเด็นเปรียบเทียบที่เป็นข้อบ่งชี้ที่มีนัยยะสำคัญดังกล่าวมาอธิบายถัดจากนี้

จากการเปรียบเทียบพบลักษณะโครงสร้างประโยคในภาษาตั้ง เหมานาน มูล้มและจ้วง อธิบายได้สองแบบคือ ลักษณะร่วมและลักษณะเปรียบเทียบ ดังต่อไปนี้

5.4.1 ลักษณะร่วม รูปแบบไวยากรณ์ที่ทั้งสี่ภาษามีเหมือนกันหมด นำมาเปรียบเทียบในหัวข้อนี้ ดังนี้

(1) **โครงสร้างประโยคความเดียว** จากการเปรียบเทียบโครงสร้างประโยคพื้นฐานของทั้งสามภาษาพบว่าโครงสร้างอย่างเดียวกัน คือ [S.V.O] ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	S.	V.	O.	ความหมาย
ตั้ง	ja:u2	ti1	əu4	ฉันกินข้าว
เหมานาน	fiə2	na4	əm3	
มูล้ม	hai2	tsa:n1	hu3	
ฮุย	ju2	tsje1	au4	

(2) **รูปแบบคำบ่งชี้** รูปแบบและตำแหน่งการวางคำบ่งชี้ในทั้งสี่ภาษาเหมือนกัน คือ [นาม + คำบ่งชี้] ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	คำนาม	คำบ่งชี้	ความหมาย
ตั้ง	nin2	na:i6	ปีนี้
เหมานาน	^m be1	na:i6	
มูล้ม	me1	na:i6	
ฮุย	^m be1	na:i6	

(3) การบอกตำแหน่ง รูปแบบการใช้คำบอกตำแหน่งของทั้งสี่ภาษาเหมือนกัน คือ [คำบอกตำแหน่ง + คำนามบอกสถานที่] ดังนี้

ภาษา	คำบอกตำแหน่ง	คำนามบอกสถานที่	ความหมาย
ต้ง	wu1	ʔən2	บนภูเขา
เหมานาน	?ju1	pja1	บนภูเขา
มุลิ้ม	u ¹	pya ¹	บนภูเขา
สุ่ย	u1	nu2	บนภูเขา

5.4.2 ลักษณะเปรียบเทียบ รูปแบบไวยากรณ์ส่วนใหญ่ทุกภาษามีเหมือนกัน แต่มีบางภาษาแตกต่างไปจากภาษาอื่น นำมาเปรียบเทียบอธิบายไว้ในหัวข้อนี้

(1) การแสดงความเป็นเจ้าของ ทั้งสี่ภาษามีโครงสร้างของคำแสดงความเป็นเจ้าของสองรูปแบบ คือ แบบที่ 1 คือ [นามที่ถูกเป็นเจ้าของ + คำแสดงความเป็นเจ้าของ (สามารถละได้) + ผู้ที่เป็นเจ้าของ] แบบที่ 2 คือ [ผู้ที่เป็นเจ้าของ + คำแสดงความเป็นเจ้าของ (สามารถละได้) + นามที่ถูกเป็นเจ้าของ] ซึ่งแบบที่สองนี้เหมือนกับภาษาจีน แต่เฉพาะภาษาสุ่ยมีแบบเดียวคือ แบบที่ 1 ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ภาษา	แบบที่		ความหมาย
ต้ง	1	jam2 ja:u2	บ้านฉัน
	2	ja:u2 (li6) jam2	ฉัน ของ บ้าน(บ้านของฉัน)
เหมานาน	1	ja:n1 tu6 fie2	บ้านของฉัน
	2	te1 ti° mu5	พวกเขา ของ หนู (หนูของพวกเขา)
มุลิ้ม	1	ya:n2 ni4	บ้านแม่
	2	ni4 ko ya:n2	แม่ ของ เรือน (บ้านของแม่)
สุ่ย	1	pu4 to2 man1	พ่อ ตัว มัน (พ่อของมัน)

(2) การใช้คำลักษณนาม รูปแบบการใช้คำลักษณนามของทั้งสี่ภาษาเหมือนกัน มีสองแบบคือ คำลักษณนามของนามวลี [เลข + ลักษณนาม + นาม] และคำลักษณนามของกริยวลี [กริยา + เลข+ลักษณนาม] แต่มีภาษาสุ่ยที่มีรูปแบบอื่นอีก และไม่เหมือนกับภาษาอื่น คือ [เลข + ลักษณนาม + กริยา] ดังนี้

ภาษา	ประเภท	ตัวอย่าง	ความหมาย
ต้ง	นาม	si5+ tu2 kwe2 สี่ ตัว ควาย	ควายสี่ตัว
	กริยา	pa:i1 sa:m1 ta:u5 ไป สาม ครั้ง	ไปสามครั้ง
เหมานาน	นาม	si5 to2 kwi2 สี่ ตัว ควาย	ควายสี่ตัว

	กริยา	pa:i1 si5 ca:u1 ไป สี คราว	ไปสีครึ่ง
มุ่ลัม	นาม	no5 nam1 hu3 หนึ่ง ก้า ข้าว	ข้าวหนึ่งก้า
	กริยา	kui5 no5 mat7 ตี หนึ่ง ครั้ง/ที	ตีหนึ่งที่
ส่วย	นาม	ei5 to2 ep7 สี ตัว เป็ด	เปิดสีตัว
	กริยา(1)	qa1 ljok8 ^m be1 เรียน ทก ปี	เรียนทกปี
	กริยา(2)	ljok8 phja3 pai2 ทก ครั้ง ไป	ไปทกครึ่ง

(3) การขยายความ รูปแบบการขยายความทั้งสี่ภาษาเหมือนกัน คือ มีทิศทางจากหน้าไปหลัง [คำหลัก+ส่วนขยายความ] มีภาษาส่วยและภาษาเหมาหนานที่ต่างจากภาษาอื่น คือ การขยายคำคุณศัพท์ภาษาเหมาหนาน และการขยายคำกริยาในภาษาส่วยเป็น [ส่วนขยาย + คำหลัก]

	ชนิดคำ	คำหลัก	ส่วนขยายความ	ความหมาย
ดั่ง	นาม	uk9	mai5+	เสื้อใหม่
	กริยา	jak9	kuŋ2	อยากจัง(มาก)
	คุณศัพท์	ni5	kuŋ2	น้อยจัง
เหมาหนาน	นาม	kuk7	mai5	เสื้อใหม่
	กริยา	ci:t7	hən3	เจ็บมาก
	คุณศัพท์	ต่างจากภาษาอื่น คือ ส่วนขยาย + คำหลัก		
		kəp8 มาก	voŋ1 สูง	สูงมาก
มุ่ลัม	นาม	kuk7	mai5	เสื้อใหม่
	กริยา	ต่างจากภาษาอื่น คือ ส่วนขยาย + คำหลัก		
	คุณศัพท์	ต่างจากภาษาอื่น คือ ส่วนขยาย + คำหลัก		
ส่วย	นาม	duk7	mai5	เสื้อใหม่
	กริยา	ต่างจากภาษาอื่น คือ ส่วนขยาย + คำหลัก		
		naŋ6 มาก	taŋ1 มา	มาบ่อย
	คุณศัพท์	ha:n3	eo3	แดงมาก

(4) โครงสร้างประโยคเปรียบเทียบ รูปแบบประโยคเปรียบเทียบสามภาษามีสองรูปแบบคือ แบบที่ 1 เหมือนกัน คือ [A + เรื่องที่เปรียบเทียบ + คำแสดงการเปรียบเทียบ(กว่า) + B] และแบบที่ 2 คือ ดังข้อมูลต่อไปนี้ [A + คำแสดงการเปรียบเทียบ(กว่า) + B + เรื่องที่เปรียบเทียบ] ซึ่งรูปแบบที่สองนี้ยืมมาจากภาษาจีน ส่วนภาษาส่วยไม่มีรูปแบบที่ 2

แบบที่ 1	A	เรื่องที่เปรียบเทียบ	คำแสดงการเปรียบเทียบ (กว่า)	B	ความหมาย
ตั้ง	ma:u6 มั่น	jaŋ3+ แข็ง	ta6 กว่า	na2 เหนือ	เขาแข็งแรงกว่าเธอ
เหมือนกัน	ŋ2 เธอ	ce5 สูง	ta6 กว่า	fi2 อัน	เธอสูงกว่าอัน
มุ่	hai2 อัน	lo4 แก่	ta6 กว่า	ma6 เขา	อันแก่กว่าเขา
ส่วย	nu4 อัน	va:ŋ4 สูง	to1 กว่า	fi2 เขา	อันสูงกว่าเขา

แบบที่ 2	A	คำแสดงการเปรียบเทียบ (กว่า)	B	เรื่องที่เปรียบเทียบ	ความหมาย
ตั้ง	ma:u6 มั่น	pi3 กว่า	na2 เหนือ	jaŋ3+ แข็ง	เขาแข็งแรงกว่าเธอ
เหมือนกัน	ŋ2 เธอ	pi3 กว่า	fi2 อัน	ce5 สูง	เธอสูงกว่าอัน
มุ่	hai2 อัน	pi3 กว่า	ma6 เขา	lo4 แก่	อันแก่กว่าเขา
ส่วย	ภาษาส่วยไม่มีรูปแบบนี้				

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 สรุปข้อมูลชาติพันธุ์วรรณนา หัวข้อนี้เป็นการสรุปข้อมูลเกี่ยวกับชื่อเรียก ประวัติความเป็นมา ถิ่นที่อยู่ ภาษาถิ่น และจำนวนประชากร ดังนี้

ตระกูลภาษาจีนทิเบต สาขาภาษาจ้วงต้ง แขนงภาษาต้งส่วย		ตั้ง	เหมือนกัน	มุ่	ส่วย
ชื่อเรียก	ทางการจีน	侗族 Dòngzú	毛南族 Máonán zú (毛难 Máonán)	仡佬族 Mùlǎo zú	水族 Shuǐzú
	เรียกตนเอง	kam1 ɬam1 ɬəm1	-Ā'nán -ai1 na:n6 พยางค์แรกแปลว่า “คน” พยางค์ที่สองเป็นชื่อเฉพาะ สำหรับเรียกกลุ่มชาติพันธุ์	-mu6 lam1 / kjam -หลิง (伶 Líng) -瑾 Jǐn อักษรตัวนี้อ่านตาม สำเนียงภาษาจีนท้องถิ่นว่า “เกียม” แต่อ่านเป็นภาษาจีน กลางว่า “จิน” -ชาวมุ่ที่เมืองหลั่วเจิงเรียก ตัวเองว่า /pu4 kjam1/	ai3 sui3 คำว่า ai3 หมายความว่า “อาย หรือ ใจ” ใช้เป็น คำนำหน้าเรียกคน ส่วนคำว่า “ส่วย” เป็น ชื่อเฉพาะ
	ชื่ออื่นที่ผู้อื่นเรียก		(จ้วง) ปู้หนาน	(จ้วง) 布瑾 Bùjǐn อักษรตัว นี้อ่านตามสำเนียงภาษาจีน ท้องถิ่นว่า “ปู้เกียม” ออกเสียง ตามภาษาจีนกลางว่า “ปู้จิน”	ภาษาจีนใช้อักษร 水 Shuǐ ออกเสียงว่า “ส่วย” เป็นชื่อเรียก (อักษรจีนตัวนี้แปลว่า น้ำ นักวิชาการจีนเลือก มาใช้เป็นอักษรแทน เสียง ไม่ได้มีความ หมายถึงชื่อกลุ่มชาติ พันธุ์แต่อย่างใด)

ตระกูลภาษาจีนที่เบต สาขาภาษาจ้วง แชนมภาษาต้ง		ต้ง	เหมานาน	มูลัม	ส่วย
	ชื่อในยุคโบราณ		เหมานาน(苗难, 茅难) Máotān, Máotān เผ่าหนาน(冒南) Màonán	(อันโบราณ) “หนูล่าว” (姆佬 Mǔlǎo)	
ข้อมูลประวัติศาสตร์	ชื่อบรรพบุรุษ	ยุคฉินและฮั่นคือชาวปายเยว่ (百越 Bǎiyuè) แชนงกานเยว่ (干越 Gān yuè) ส่วยและถังคือชาวเหฺลี่ยว (僚 Liáo) สมัยหยวนและหมิงคือชาวอว่ง (侗人 Tóng rén)	พัฒนาแตกสาขามาจากชนร้อยเผ่าที่ชื่อว่า ปายเยว่ (百越 Bǎiyuè) ยุคก่อนสมัยถังคือกลุ่มชนชื่อเหฺลี่ยว (僚 Liáo) ในสมัยซ่ง หยวน และ หมิง เรียกชื่อว่า หลิง (伶 Línɡ) ชนเผ่าเหล่านี้คือบรรพบุรุษยุคแรกๆ ของชาวเหมานาน	เหฺลี่ยว 僚 Liáo	ปายเยว่ (百越 Bǎiyuè)
ถิ่นที่อยู่	ก๊วยโจว	/			/
	ยูนนาน	/			
	กว่างซี	/	/	/	/
	หูหนาน	/			
ภาษาถิ่น		แบ่งเป็นสองถิ่นใหญ่ และ 6 ถิ่นย่อย 1.ภาษาต้งเหนือ แบ่งเป็นสามถิ่นย่อยดังนี้ ถิ่นย่อยที่หนึ่ง พุดอยู่ที่มณฑลก๊วยโจว ถิ่นย่อยที่สอง พุดอยู่ที่มณฑลก๊วยโจว ถิ่นย่อยที่สาม พุดอยู่ที่มณฑลก๊วยโจว มณฑลหูหนาน 2.ภาษาต้งใต้ แบ่งเป็นสามถิ่นดังนี้ ถิ่นย่อยที่หนึ่ง พุดอยู่ที่มณฑลก๊วยโจว มณฑลกว่างซี ถิ่นย่อยที่สอง พุดอยู่ที่มณฑลก๊วยโจว มณฑลกว่างซี ถิ่นย่อยที่สาม พุดอยู่ที่มณฑลกว่างซี	ไม่มีภาษาถิ่น แต่มีความแตกต่างของภาษาเล็กน้อยตามเขตที่อยู่ โดยแบ่งเป็นเขตใต้ตอนบน เขตใต้ตอนกลาง และเขตใต้ตอนล่าง	ไม่มี	ภาษาถิ่นส่วยแบ่งเป็นสามถิ่นในพื้นที่ต่างๆ ดังนี้ ถิ่นซานต้ง พุดอยู่ที่อำเภอปกครองตนเองชาวส่วยซานตู ถิ่นหยางอาน พุดอยู่ในตำบลต่างๆ ของอำเภอซานตู ถิ่นหนานต้ง พุดอยู่ที่ตำบลพานต้ง

ตระกูลภาษาจีนทิเบต สาขาภาษาจีนต้ง แขนงภาษาต้งส่วย	ต้ง	เหมาหนาน	มุหลัม	ส่วย
จำนวนประชากร	ปี 1958 มีจำนวนประชากรต้งได้ 500,000 คน ประชากรต้งเหนือ 300,000 คน และการสำมะโนประชากรจีนครั้งที่ 5 ปี 2000 พบว่ามีประชากรชาวต้งเพิ่มขึ้นเป็น 2,960,293 คน	ปี 1980 มีประชากรชาวเหมาหนาน 30,000 กว่าคน และการสำรวจจำนวนประชากรครั้งที่ 5 ของจีนในปี 2000 มีชนกลุ่มน้อยเหมาหนานจำนวน 7.5 หมื่นคน	พ.ศ.2548 มีจำนวนประชากรมุหลัม 90,426 คน ปี 1979 เป็นข้อมูลสำมะโนประชากรจีนปี 1977 ระบุว่า มีประชากรราวเจ็ดหมื่นคน ปี 2000 ชนกลุ่มน้อยเผ่ามุหลัม มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 207,352 คน	ปี 1978 มีประชากร 230,000 คน ปี 2000 มีชนกลุ่มน้อยเผ่าส่วยเพิ่มมากขึ้นเป็น 406,902 คน

จากข้อมูลสรุปข้างต้นจะเห็นว่า ชาวต้ง ชาวเหมาหนาน ชาวมุหลัมและชาวส่วย มีประวัติความเป็นมาร่วมกัน คือ เป็นสมาชิกในกลุ่มชนร้อยละที่ชื่อ ปายเยว่ ยุคต่อมาเรียกว่า “เหลียว” แล้วพัฒนาแตกแขนงไปเป็นชนเผ่าแต่ละกลุ่ม ชื่อเรียกตนเองของชาวเหมาหนานกับชาวส่วยมีคำว่า /ai/ เหมือนกัน คำนี้แปลว่าคน ส่วนชาวมุหลัมมีชื่อเรียกตนเองขึ้นต้นด้วย /mu/ หมายถึง “ผู้” นอกจากนี้ชนกลุ่มน้อยทั้งสี่ยังมีชื่อเรียกอื่นต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นและแต่ละผู้เรียน โดยที่ชาวมุหลัมกับชาวต้งมีชื่อเรียกหนึ่งที่สอดคล้องกันว่า “เกียม”

การตั้งถิ่นฐาน ชาวต้งมีถิ่นฐานกระจายมากที่สุดคือ ยูนนาน กว่างซี กุ้ยโจวและหูหนาน ชาวส่วยมีอยู่ที่กุ้ยโจวและ กว่างซี ขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์ทั้งสี่มีถิ่นฐานร่วมกันอยู่ที่กว่างซี

จำนวนประชากรชาวต้งมีมากที่สุดคือ 2,960,293 คน รองลงมาเป็นชาวส่วย 406,902 คน ชาวมุหลัม 207,352 คน และชาวเหมาหนาน 75,000 คน

6.2 สรุปเรื่องระบบเสียง

ภาษา	พยางค์ ขณะ ต้นเดียว	พยางค์ขณะเปลี่ยนเสียง			รวม	สระ เดี่ยว	สระประสม กับอรรถ สระ	สระ ประสม กับ พยางค์ ขณะ นาสิก	สระ ประสม กับ พยางค์ ขณะเสียง กัก	รวม สระ	วรรณ ยุกต์ สระ เปิด	วรรณ ยุกต์ สระปิด	รวม วรรณ ยุกต์	โครงสร้างพยางค์
		-j	-w	-ɥ										
K	22	7	3	-	32	6	9	21	21	57	9	6	15	+C+V±V±C
MN	37	16	13	-	66	11	10	32	31	84	6	4	10	+C+V±V±C
MLM	31	11	17	9	68	11	11	31	30	83	6	4	10	+C+V±V±C
SH	42	19	10	-	71	6	8	20	20	54	6	4	10	+C+V±V±C

คำอธิบายสรุป

1. ภาษาสุ่ยมีจำนวนเสียงพยัญชนะมากที่สุด 71 เสียง รองลงมาคือภาษามูล์ม 68 เสียง ภาษาเหมาหนาน 66 เสียง และภาษาตัง 32 เสียง ตามลำดับ
2. ทั้งสามภาษามีการออกเสียงรองที่เรียกว่า “พยัญชนะเปลี่ยนเสียง” สองแบบคือ พยัญชนะเปลี่ยนเป็นเพดาน /-j/ กับพยัญชนะเปลี่ยนเป็นริมฝีปาก /-w/ ขณะที่ภาษามูล์มยังมีพยัญชนะเปลี่ยนเสียงเพิ่มอีกแบบหนึ่งที่ภาษาอื่นไม่มี คือ พยัญชนะเปลี่ยนเป็นเพดานหลัง /-ɣ/
3. ทั้งสี่ภาษามีการเปรียบเทียบของสระสั้น-ยาว แต่จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเป็นสระประสม แต่สระเดี่ยวไม่มีการเปรียบเทียบของความสั้นยาว
4. ทุกภาษาไม่มีสระประสมสามเสียง
5. ทั้งสี่ภาษามีทางสระ(ที่เป็นพยัญชนะ) สองแบบ คือ ทางสระนาสิก /m,n,ŋ/ กับ ทางสระเสียงกัก /p,t,k/
6. ภาษาเหมาหนาน ภาษามูล์มและภาษาสุ่ยมีจำนวนระดับเสียงวรรณยุกต์เท่ากัน คือ เสียงวรรณยุกต์สระเปิด 6 เสียง และวรรณยุกต์สระปิด 4 เสียง แต่ระดับการหักเหของเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละภาษาไม่เหมือนกัน ส่วนภาษาตังมีวรรณยุกต์มากที่สุดคือ 15 เสียง
7. โครงสร้างพยางค์ทุกภาษาเหมือนกัน คือ +C+V±V±C

6.3 สรุปเรื่องระบบคำและไวยากรณ์

จากการเปรียบเทียบระบบคำและระบบไวยากรณ์ของภาษาปู้โอ ไตและจ้วงพบ ลักษณะร่วมและลักษณะเปรียบเทียบ แสดงในตารางสรุปต่อไปนี้

ภาษา		K	MN	MLM	SH
ระบบคำ					
คำโดด	หนึ่งพยางค์	มี	มี	มี	มี
	สองพยางค์	มี	มี	มี	มี
	หลายพยางค์	ไม่มี	ไม่มี	มี	ไม่มี

คำประสม (A = คำหลัก B = ส่วนขยายหรือเสริมความ)	แบบรวมคำ	A+A	A+A	A+A	A+A
	แบบขยายความ	A+B	A+B	A+B	A+B
	แบบประธานกริยา	A+B	A+B	A+B	A+B
	แบบเสริมความ	A+B	A+B	A+B	A+B
	แบบกริยากรรม	A+B	A+B	A+B	A+B
การเติมคำ (A = คำหลัก B = คำเติม)	เติมหน้า	B+A	B+A	B+A	B+A
	เติมหลัง	A+B	A+B	A+B	B+A
คำเสริมสร้อยที่สอดคล้องกัน	คำหลัก(A)+คำเสริมสร้อย(B)	ABB	ABB	ABB	ABB
คำเสริมสร้อยที่ไม่สอดคล้องกัน	ดูข้อ 5.3.2 (3)				
คำยืมจากภาษาจีน	คำศัพท์ร่วมโบราณ	มี	มี	มี	มี
	คำยืมเก่า	มี	มี	มี	มี
	คำยืมใหม่	มี	มี	มี	มี
ระบบไวยากรณ์(ลักษณะร่วม)					
ประโยคความเดียว	ประธาน+กริยา+กรรม				
รูปแบบคำบ่งชี้	นาม+คำบ่งชี้				
การบอกตำแหน่ง	คำบอกตำแหน่ง + คำบอกสถานที่				
ระบบไวยากรณ์(ลักษณะเปรียบเทียบ)					
การแสดงความเป็นเจ้าของ (A=เจ้าของ B= “ของ” C= นามที่ถูกเป็นเจ้าของ)	ABC	ABC	ABC	ABC / CBA	
การใช้ลักษณะนามของคำนาม (A=เลข B= ลักษณะนาม C= นาม)	ABC	ABC	ABC	ABC	
การใช้ลักษณะนามของคำกริยา (A=เลข B= ลักษณะนาม C= กริยา)	CAB	CAB	CAB	ABC / CAB	
การขยายนาม (A = คำหลัก B = ส่วนขยายความ)	AB	AB	AB	AB	
การขยายกริยา (A = คำหลัก B = ส่วนขยายความ)	AB	AB	AB	BA	
การขยายคุณศัพท์ (A = คำหลัก B = ส่วนขยายความ)	AB	BA	AB	AB	
ประโยคเปรียบเทียบ (A ประธาน B เรื่องที่เปรียบ C คำแสดงการเปรียบเทียบ D ผู้ที่ถูกเปรียบ)	ABCD	ABCD	ABCD	ABCD	
ประโยคเปรียบเทียบคำยืมภาษาจีน	ACDB	ACDB	ACDB	ไม่มี	

6.4 สรุปความสัมพันธ์

หัวข้อนี้จะนำข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชาติพันธุ์วรรณนา การจัดแบ่งตระกูลภาษา ระบบเสียง ระบบคำและไวยากรณ์ที่ปรากฏมาเปรียบเทียบให้เห็นความเชื่อมโยงของกลุ่มคนที่พูด

ภาษาดัง เหมานาน มุลัมและส่วย เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของภาษาทั้งสี่และระหว่างกันได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

ข้อบ่งชี้ความสัมพันธ์		(1)K	(2)MN	(3)MLM	(4)SH	รวม
ข้อมูลทางชาติพันธุ์วรรณนา						
1.การตั้งถิ่นฐาน	มณฑลกุ้ยโจว	/			/	13
	มณฑลยูนนาน	/				1
	มณฑลกว่างซี	/	/	/	/	1234
	มณฑลหูหนาน	/				1
2.บรรพบุรุษ	1.เกี่ยวข้องกับชาวปายเยว่	/	/		/	124
	2.เกี่ยวข้องกับชาวเหลียว	/	/	/		123
3.ชื่อเรียก ปัจจุบัน	1.ชื่อเรียกเกี่ยวข้องกับชื่อ /ai/ “อ้าย/ไอ”		/		/	24
	2.เกี่ยวข้องกับชื่อ /bu/ “ผู้”		/	/		23
	3.เกี่ยวข้องกับชื่อ “เกี่ยม”	/		/		13
การจัดแบ่งตระกูลภาษา						
1.ตระกูล สาขา แขนง	ตระกูลจีน-ทิเบต สาขาจ้วง-ต้ง แขนงต้ง-ส่วย	/	/	/	/	1234
2.ภาษาถิ่น		/			/	14
ระบบเสียง						
1.พยัญชนะ	เปรียบเทียบทั้งสี่ภาษาแล้วมีเสียงพยัญชนะที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด		/		/	24
	มีเสียงพยัญชนะนาสิกนำพยัญชนะเสียงก้อง / ^m b, ⁿ d/		/		/	24
	มีเสียงพยัญชนะกักนำพยัญชนะเสียงก้อง / ^m b, ⁿ d/		/		/	24
	มีพยัญชนะเปลี่ยนเป็นริมฝีปาก	/	/	/	/	1234
	มีพยัญชนะเปลี่ยนเป็นเพดานหน้า	/	/	/	/	1234
	มีพยัญชนะเปลี่ยนเป็นเพดานหลัง			/		3
	มีการเปรียบเทียบของพยัญชนะเสียงก้องกับไม่ก้อง		/		/	24
2.สระ	เปรียบเทียบทั้งสี่ภาษาแล้วมีเสียงสระเดี่ยวที่สัมพันธ์กันมากที่สุด		/	/		23
	มีเสียงสระประสมกับอรรถสระที่สัมพันธ์กันมากที่สุด			/	/	34

	มีเสียงสระประสมกับพยัญชนะนาสิกที่สัมพันธ์กันมากที่สุด		/		/	24
	มีเสียงสระประสมกับพยัญชนะเสียงกักที่สัมพันธ์กันมากที่สุด		/	/		23
3.วรรณยุกต์	เสียงวรรณยุกต์ที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด	/			/	14
เปรียบเทียบระบบเสียงทั้งสี่ภาษา	มีเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์สัมพันธ์กันมากที่สุด		/		/	24
4. โครงสร้างพยางค์	CV	/	/	/	/	1234
	CVV	/	/	/	/	1234
	CVC	/	/	/	/	1234
ระบบคำ						
1.คำเติม	1.คำเติมหน้าแบบ BA (A = คำหลัก B = คำเติม)	/	/	/	/	1234
	2.คำเติมหลังแบบ AB	/	/	/		123
	3.คำเติมหลังแบบ BA				/	4
2.คำโดด	1.พยางค์เดียว	/	/	/	/	1234
	2.สองพยางค์	/	/	/	/	1234
	3.คำหลายพยางค์			/		3
	4.คำซ้ำและพยางค์เสริมสร้อย					
	แบบ AA	/				1
	แบบ AB	/	/		/	124
	แบบ ABB	/	/	/	/	1234
	แบบ ABC		/			2
	แบบ AABB	/		/		13
	แบบ ABAB		/			2
	แบบ ABAC	/	/	/		123
	แบบ ABCB				/	4
	แบบ ABCD			/		3
3.คำประสม	มีวิธีการประสมคำสองพยางค์	/	/	/	/	1234
4.คำยืม	1.คำศัพท์ร่วมโบราณกับภาษาจีน	/	/	/	/	1234
	2.คำยืมภาษาจีนเก่า	/	/	/	/	1234
	3.คำยืมภาษาจีนใหม่	/	/	/	/	1234
ระบบไวยากรณ์						

ประโยคความเดียว [S+V+O]	/	/	/	/	1234
รูปแบบคำบ่งชี้ [นาม + บ่งชี้]	/	/	/	/	1234
การบอกตำแหน่ง [คำบอกตำแหน่ง + คำบอกสถานที่]	/	/	/		123
การแสดงความเป็นเจ้าของ (A=เจ้าของ B= “ของ” C = นามที่ถูกเป็นเจ้าของ)	ABC	/	/	/	1234
	CBA			/	4
การขยายนาม (A = คำหลัก B = ส่วนขยาย ความ)	AB	/	/	/	1234
การขยายกริยา (A = คำหลัก B = ส่วนขยาย ความ)	AB	/	/	/	123
	BA			/	4
การขยายคุณศัพท์ (A = คำหลัก B = ส่วน ขยายความ)	AB	/		/	134
	BA		/		2
การใช้ลักษณะนามของคำนาม (A=เลข B= ลักษณะนาม C= นาม)	ABC	/	/	/	1234
	CBA			/	4
การใช้ลักษณะนามของคำกริยา (A=เลข B= ลักษณะนาม C= กริยา)	ABC			/	4
	CBA	/	/	/	1234
การแสดงความเป็นเจ้าของ (A=เจ้าของ B= “ของ” C = นามที่ถูกเป็นเจ้าของ)	ABC	/	/	/	1234
	CBA			/	4
การเปรียบเทียบ [A ประธาน B เรื่องที่เปรียบ C คำแสดงการ เปรียบเทียบ D ผู้ที่ถูกเปรียบ]	ABCD	/	/	/	1234
	ACDB	/	/	/	123

จากที่ได้ใช้เกณฑ์ต่างๆเพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของภาษาทั้งสามในตารางข้างต้น จะพบว่ามีลักษณะความสัมพันธ์ดังนี้ (ตัวเลขที่ใช้แทนชื่อภาษาในหัวตารางข้อ 6.4 ข้างต้น 1= ภาษาดัง 2=ภาษาเหมาหนาน 3=ภาษามูลัม 4=ภาษาสุ่ย)

1. ลักษณะเฉพาะที่พบในภาษาใดภาษาหนึ่ง ทุกภาษามีลักษณะบางอย่างเฉพาะตัวที่ไม่สัมพันธ์กับภาษาอื่น

2. ลักษณะที่สัมพันธ์กันสองภาษา ได้แก่ 13 24 23 14 34

3. ลักษณะที่สัมพันธ์กันสามภาษา ได้แก่ 123 124 134

4. ลักษณะที่ทั้งสี่ภาษา มีความสัมพันธ์กัน

ความถี่ของความสัมพันธ์ของแต่ละรูปแบบ สรุปได้ดังนี้

ลักษณะความสัมพันธ์	หมายเลขแทนภาษาที่สัมพันธ์กัน	ความถี่
ลักษณะที่พบเฉพาะภาษาใดภาษาหนึ่ง	1	3
	2	3
	3	3
	4	7
ลักษณะที่สัมพันธ์กันสองภาษา	13	3
	14	2
	23	3
	24	7
	34	1
ลักษณะที่สัมพันธ์กันสามภาษา	123	6
	124	2
	134	1
ลักษณะที่ทั้งสี่ภาษามีความสัมพันธ์กัน	1234	22

จากตารางสรุปจะเห็นได้ว่า ภาษาทั้งสี่มีลักษณะที่สัมพันธ์กันมากที่สุด (1234=22) เมื่อจับคู่เปรียบเทียบสองภาษาพบว่าภาษาเหมาหนานกับภาษาฮุยมีลักษณะที่สัมพันธ์กันมากที่สุด (24=7) เมื่อเปรียบเทียบสามภาษาพบว่า ภาษาต้ง ภาษาเหมาหนานและภาษามูลัมสัมพันธ์กันมากที่สุด (123=6) ส่วนภาษาฮุยมีลักษณะเฉพาะที่ไม่สอดคล้องกับภาษาอื่นมากที่สุด (4=7)

7.อภิปราย

ในงานวิจัยที่ผู้วิจัยเคยศึกษาไว้ก่อนหน้านี้ คือ การศึกษาภาษาศาสตร์แขนงจ้วง-ไต และจากที่ได้ศึกษาภาษาตระกูลไท และภาษาที่เกี่ยวข้องกับตระกูลไทในประเทศจีนก็พบว่า แม้ว่าการแยกภาษาตระกูลไทออกมาจากภาษาตระกูลจีน-ทิเบตจะเป็นที่ยอมรับของนักภาษาศาสตร์ส่วนใหญ่แล้ว แต่นักภาษาศาสตร์จีนยังคงจัดไว้ในตระกูลจีน-ทิเบตตามแบบฉบับการศึกษาของจีนดั้งเดิมมาตลอด ประการหนึ่ง อ้างอิงจากการที่มีคำศัพท์ที่ใช้ร่วมกันกับภาษาจีนที่เชื่อได้ว่าไม่ใช่คำยืม แต่เป็นคำศัพท์ภาษาจีนยุคก่อนประวัติศาสตร์หรือสามารถสืบสาวขึ้นไปได้ถึงภาษาจีนโบราณ อีกประการหนึ่งอาจจะเป็นเหตุผลทางการเมือง เนื่องจากชนกลุ่มน้อยที่พูดภาษาตระกูลไทที่มีถิ่นฐานอยู่ในประเทศจีนมีประชากรจำนวนมาก ครอบคลุมพื้นที่ตอนใต้ของจีน นโยบายของรัฐบาลจีนเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยก็คือ การยอมรับให้ก่อตั้งเขต

ปกครองตนเองเพื่อให้ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของประเทศร่วมกันกับชาวอื่น เป็นพี่น้องร่วมท้องเดียวกัน ภายใต้การปกครองของรัฐบาลกลาง แต่กระนั้นก็ตามความรู้สึกแตกต่างและแปลกแยกของชาติพันธุ์ส่วนน้อยกับชาวอื่นก็มีความชัดเจนมาก และถ้าหากแยกภาษา “จ้วง-ต้ง” และภาษาที่เกี่ยวข้องอย่าง “กะได” ออกจากตระกูลจีน-ทิเบตไปแล้ว ก็ยิ่งจะทำให้ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้รู้สึกถึงความแปลกแยกออกไปจากชาวจีนอันทวีความรุนแรงมากขึ้น การที่ยังคงนับว่าผู้ที่พูดภาษาตระกูลไทที่เป็นชนกลุ่มน้อยของจีนเป็นสมาชิกของภาษาตระกูลจีน-ทิเบตนั้นก็เพื่อรวมความเป็นปึกแผ่นของทั้งชาติพันธุ์และภาษาเข้าไว้ด้วยกันนั่นเอง แต่หากมองในมุมมองของภาษาดังที่ได้อธิบายมาในงานวิจัยนี้ก็พบว่า มีคำศัพท์ที่เรียกว่าคำศัพท์ร่วมโบราณจริง นอกจากนี้ก็ยังพบคำศัพท์ที่ไม่ร่วมเผ่าพันธุ์กับภาษาไทยแต่พ้องกับคำศัพท์ภาษาจีนอีกจำนวนหนึ่งด้วย ซึ่งนักวิชาการจีนได้ยกมาเป็นข้อยืนยันถึงความสัมพันธ์ในตระกูลจีน-ทิเบต

ในส่วนของความสัมพันธ์ที่ทั้งสี่ภาษามีกับภาษาจีนนั้นพบว่า ภาษาส่วยได้รับอิทธิพลจากภาษาจีนบ้าง ส่วนมากเป็นเรื่องของการยืมคำ ส่วนระบบเสียงก็เป็นเสียงที่มากับคำยืมเท่านั้น ไม่ได้มีผลกระทบโดยตรงต่อระบบเสียงภาษาส่วย ซึ่งเป็นปรากฏการณ์เหมือนกันกับภาษาของชนกลุ่มน้อยอื่นๆ ในประเทศจีน แต่ในระดับไวยากรณ์ไม่ได้รับผลกระทบจากภาษาจีนมาก เหมือนอย่างภาษามูล์มและภาษาเหมาหนาน ดังจะเห็นว่าในภาษามูล์มและภาษาเหมาหนานนั้น มักจะมีไวยากรณ์สองแบบใช้ควบคู่กันไป คือ แบบภาษาเหมาหนานดั้งเดิม (ซึ่งเหมือนกับภาษาตระกูลไท) และแบบภาษาจีน (ต่างกับภาษาตระกูลไท) ส่วนภาษาดังจะใช้ไวยากรณ์จีนก็ต่อเมื่อเป็นประโยคที่มีคำยืมภาษาจีนมาใช้ แต่หากใช้คำดังก็ใช้ไวยากรณ์ดัง แต่ในภาษาส่วยลักษณะทางไวยากรณ์แบบนี้พบไม่มากนัก เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องมาจากว่าชาวส่วยและชาวต้งมีจำนวนประชากรมากหลักแสนคน ทำให้ภาษาที่มีความเข้มแข็ง ในขณะที่ภาษามูล์มและภาษาเหมาหนานมีจำนวนผู้พูดน้อยหลักหมื่นคน ย่อมถูกภาษาอื่นแทรกซึมได้ง่ายกว่า

ตามที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาและอธิบายความสัมพันธ์ของภาษาแขนงต้ง-ส่วย ในประเทศจีนนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์และวิเคราะห์ตามวิธีวิจัยที่กำหนดไว้ และได้คำตอบว่า ภาษาดัง ภาษาเหมาหนาน ภาษามูล์มและภาษาส่วยมีข้อมูลทาง

ชาติพันธุ์ ประวัติศาสตร์ความเป็นมาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เมื่อพิจารณาระบบเสียง ระบบคำ และระบบไวยากรณ์ก็มีความสอดคล้องกัน อย่างไรก็ตามความสอดคล้องกันที่กล่าวถึงนี้แม้ไม่ใช่ข้อค้นพบใหม่ สามารถคาดเดาได้ เนื่องจากภาษาเหล่านี้จัดเป็นภาษาในแขนงเดียวกัน ก็ย่อมมีความสัมพันธ์กันอยู่แล้ว แต่ผลจากการนำลักษณะต่างๆ ของแต่ละภาษามาเปรียบเทียบกับกันตลอดทั้งงานวิจัยนี้ทำให้เราทราบว่า ภาษาใดใกล้ชิดกับภาษาใด ภาษาใดจัดเป็นภาษาที่ห่างออกไป หรือภาษาใดใกล้ชิดกับอีกภาษาหนึ่งมากกว่ากัน โดยผลจากการวิเคราะห์พบว่าภาษาเหมาหนานใกล้ชิดกับภาษาส่วยมากที่สุด ขณะเดียวกันภาษาส่วยก็มีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างไปจากภาษาอื่นมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

เมฆม สอดส่องกฤษ. 2555. สารานุกรมชนกลุ่มน้อยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน.

พิมพ์ครั้งที่2. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์อุบลราชธานี.

เมฆม สอดส่องกฤษ. 2558a. การพรรณนาภาษาเหมาหนานในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. วารสารภาษานิตยสถานบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.20(26).

เมฆม สอดส่องกฤษ. 2558b. การพรรณนาภาษามู่หล่าในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. วารสารศาสนาและวัฒนธรรม.วิทยาลัยศาสนศึกษา.

มหาวิทยาลัยมหิดล. 9(2).

เมฆม สอดส่องกฤษ. 2558c. การพรรณนาภาษาส่วยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. วารสารศิลปศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 16(1).

เมฆม สอดส่องกฤษ. 2559. การพรรณนาภาษาตั้งในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.7 (1), 11-45.

เมฆม สอดส่องกฤษ. 2559. การศึกษาภาษาศาสตร์แขนงจ้วง-ไตในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. โครงการวิจัยคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

สุริยา รัตน์กุล. 2548. นานาภาษาในเอเชียอาคเนย์ : ภาษาตระกูลไท. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.

冯英 2008 《水语复音词研究》香港:中华书局.

李锦芳 2003 “巴哈布央语概况” 《民族语文》北京: 中国民族语言学会.

梁敏, 张均如 1996 《侗台语族语言概论》北京: 中国社会科学出版社.

梁敏 1979 《侗语简志》北京: 民族出版社.

梁敏 1980 《毛难语简志》北京: 民族出版社.

僚人家园 Liáo rén jiāyuán (2015.05.10) <http://www.rauz.net.cn>

刘世彬 2009 《贵州毛南族(佯僮人)族源探析》黔南民族师范学院学报.

第 2 期.

欧亨元 2004 《侗汉词典》北京: 民族出版社.

潘中西, 潘政波. 2012. 《水族水语有声词典》[Software] 贵州: 贵州大学

西南少数民族语言文化研究所. <http://www.pcxwxx.com>

石林 1997 《侗语汉语语法比较研究》北京: 中央民族大学出版社.

石愿兵. (2006) 《侗语语法特点简介》通道文化遗产网. [Online]

<http://leecgaeml.blog.163.com>. 搜索日期: 2015 年 8 月 10 日.

汪锋, 孔江平 2001 “水语(三洞)声调的声学研究” 《民族语文》北京:

北京大学中国语言学研究中国中心.

王均, 郑国乔 1979 《仡佬语简志》北京: 民族出版社.

韦学纯 2011 《水语描写研究》上海: 博士文学学位论文, 上海师范大学.

吴平欢. 21012. 《基础侗语课堂 1-15》优酷网. [Online] 搜索日期: 2015

年 8 月 10 日.

http://www.youku.com/playlist_show/id_18045177.html.

曾晓渝 2004 《汉语水语关系论》北京: 商务出版社.

张景霓 2006 《毛南语动词研究》北京：中央民族大学出版社.

张均如 1980 《水语简志》北京：民族出版社.

Benedict, Paul K. 1983. “Mulao: key to Kadai phonology”

Computational Analysis of Asian and African Languages, 1983 (21).

Edmondson, Jerold A. and Yang, Quan. 1988. Word initial preconsonants and the history of Kam-Sui resonant initials and tones. In Edmondson, Jerold A. and Solnit, David B. (eds.), Comparative Kadai: Linguistic Studies Beyond Tai. The Summer Institute of Linguistics and the University of Texas at Arlington.

Haudricourt, A.G. 1961. “Bipartition et tripartition des systems de tons dans quelques langues d’Extrem-Orient”, BSLP (English translation by C. Court 1972, in Phonetics and Phonology, Bangkok, Central Institute for English Language.) 56 (1).

Tatsuo Nishida. 1955. “Mako-Suigo to kyotsu Taigo” Gengo Kenkyu (Journal of Linguistics Society of Japan) Tokyo. 1955 (28).

Tian Qiao Lu. 2008. A Grammar of Maonan. Boca Raton (USA): Universal Publishers.